แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

bit.ly/plan-66-70

www.sec-plkutt.go.th

คำนำ

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๕ (๑) กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ และโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ นโยบายและแผนสำคัญอื่น ๆ และสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของยุคปัจจุบัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ซึ่งเป็นแผนระยะปานกลางที่ระบุทิศทางการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระยะ ๕ ปี โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด ใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงาน การจัดทำแผนที่เกี่ยวข้อง และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ขอขอบคุณคณะกรรมการบริหารสหวิทยาเขต คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการบริหารและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา คณะทำงาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกท่าน ที่ได้เข้าร่วมประชุมรับฟังความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ฉบับนี้ จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตนเองให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศต่อไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ค
ส่วนที่ ๑ บทนำ	
หลักการและเหตุผล	๑
กฎหมาย แผน นโยบายสำคัญที่เกี่ยวข้อง	๒
แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลต่อการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๒
แนวโน้มเด็กและเยาวชนในอนาคต	๘
พระบรมราโชบายเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา	๑๐
สภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์	๑๐
ผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญ	๑๔
การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการศึกษา	๒๕
ส่วนที่ ๒ สาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์	๓๔
กลยุทธ์	๓๕
กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ	๓๕
กลยุทธ์ที่ ๒ เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาที่มีคุณภาพ บนพื้นฐานความแตกต่างอย่างเต็มตามศักยภาพ	๓๗
กลยุทธ์ที่ ๓ ยกระดับคุณภาพผู้เรียน ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑	๓๙
กลยุทธ์ที่ ๔ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา	๔๒
โครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)	๔๖
ส่วนที่ ๓ การขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ	
แนวทางการบริหารแผนสู่การปฏิบัติ	๔๙
เงื่อนไขความสำเร็จ	๕๐
ภาคผนวก	
กฎหมาย ระเบียบ และแผนที่เกี่ยวข้อง	๕๑
ผังความเชื่อมโยง	๖๕
คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงาน	๖๖

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ ๑ การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย (จำแนกกลุ่มอายุ) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ๒

ตารางที่ ๒ ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (คุณลักษณะของคนไทย ๔.๐) ๙

ตารางที่ ๓ จำนวนโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียนและรายจังหวัด ปีการศึกษา ๒๕๖๕ ๑๓

ตารางที่ ๔ ภาพรวมจำนวนโรงเรียน นักเรียนและครู ๑๓

ตารางที่ ๕ จำนวนนักเรียนและห้องเรียน จำแนกตามระดับชั้น ๑๓

ตารางที่ ๖ จำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ๑๔

ตารางที่ ๗ จำนวนนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรวัยเรียน ๑๕

ตารางที่ ๘ จำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ๑๕

ตารางที่ ๙ จำนวนนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/ เทียบเท่า เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ ๑๖

ตารางที่ ๑๐ จำนวนนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕ ๑๖

ตารางที่ ๑๑ อัตราการออกกลางคันของนักเรียน เปรียบเทียบปีการศึกษา ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ ๑๗

ตารางที่ ๑๒ จำนวนนักเรียนด้อยโอกาส จำแนกตามประเภท ระดับชั้น และเพศ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ ๑๘

ตารางที่ ๑๓ จำนวนนักเรียนพิการเรียนรวมจำแนกตามประเภท ปีการศึกษา ๒๕๖๕ ๑๙

ตารางที่ ๑๔ จำนวนนักเรียนพักนอน จำแนกตามประเภท ปีการศึกษา ๒๕๖๕ ๑๙

ตารางที่ ๑๕ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๐

ตารางที่ ๑๖ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำแนกรายจังหวัด ๒๑

ตารางที่ ๑๗ เปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ๒๒

ตารางที่ ๑๘ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำแนกรายจังหวัด ๒๒

ตารางที่ ๑๙ เปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ๒๓

ส่วนที่ ๑ บทนำ

หลักการและเหตุผล

การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการศึกษาที่จัดไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อนระดับอุดมศึกษาและเป็นรากฐานการศึกษาของคนไทย โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานหลักที่มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดและการส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่สำคัญประการหนึ่งในการพิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐาน และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแห่งชาติ การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่สำคัญประการหนึ่งในการพิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐานและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับทิศทางของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนการศึกษาแห่งชาติ ๒๐ ปี และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ ๒๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ และส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประเทศไทยจะได้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกระดับ นำไปใช้เป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๕ (๑) กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ระบุทิศทางการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระยะ ๕ ปี เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนในสังกัด นำไปใช้เป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินงาน และขับเคลื่อนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกันทุกระดับ

กฎหมาย แผน นโยบายสำคัญที่เกี่ยวข้อง

แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีกฎหมาย แผน นโยบายสำคัญที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กฎหมาย	แผน ๓ ระดับ	นโยบายสำคัญ
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ - พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม - คำสั่ง คสช.ที่ ๒๘/๒๕๕๙ เรื่องให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๕ ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย	- ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) - แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) - แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) - นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) - แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙ - เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน : SDGs	- นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

รายละเอียดของกฎหมาย แผน นโยบายสำคัญ ได้วิเคราะห์ความเชื่อมโยงไว้ในภาคผนวก (หน้า ๖๕)

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลต่อการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร สถานการณ์โครงสร้างประชากรในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ มีสัดส่วนผู้สูงอายุเกินร้อยละ ๑๐ ของประชากรทั้งประเทศ และจะก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัยโดยสมบูรณ์ โดยมีสัดส่วนผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ ๒๐ ในปี ๒๕๖๖ และคาดว่าจะมีสัดส่วนร้อยละ ๒๘ ของประชากรทั้งหมด ในปี พ.ศ. ๒๕๗๖ (จากภาวะสังคมไทยไตรมาสสี่ และภาพรวมปี ๒๕๖๓, โดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, ๒๕๖๓, น.๒๗) และตามผลการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย ในข้อสมมุติภาวะเจริญพันธุ์ระดับปานกลาง (Medium Fertility Assumption) ของสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้คาดประมาณประชากรของประเทศไทยกำลังจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เนื่องจากจำนวนประชากรผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ ปี บริบูรณ์ขึ้นไป) ในระยะเวลา ๕ ปี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ มีอัตราเพิ่มขึ้นทุกปี รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย (จำแนกกลุ่มอายุ) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

ปี พ.ศ. / กลุ่มอายุ	๒๕๖๖		๒๕๖๗		๒๕๖๘		๒๕๖๙		๒๕๗๐	
	จำนวน (พันคน)	ร้อยละ	จำนวน (พันคน)	ร้อยละ	จำนวน (พันคน)	ร้อยละ	จำนวน (พันคน)	ร้อยละ	จำนวน (พันคน)	ร้อยละ
๐ - ๕๙ ปี	๕๓,๔๒๑	๗๙.๘๓	๕๓,๐๐๑	๗๙.๐๙	๕๒,๕๕๔	๗๘.๓๓	๕๒,๐๘๑	๗๗.๕๖	๕๑,๕๗๘	๗๖.๗๘
๖๐ ปีขึ้นไป	๑๓,๕๐๐	๒๐.๑๗	๑๔,๐๑๓	๒๐.๙๑	๑๔,๕๓๕	๒๑.๖๗	๑๕,๐๖๖	๒๒.๔๔	๑๕,๕๙๘	๒๓.๒๒
รวม	**๖๖,๙๒๑**	**๑๐๐**	**๖๗,๐๑๔**	**๑๐๐**	**๖๗,๐๘๙**	**๑๐๐**	**๖๗,๑๔๗**	**๑๐๐**	**๖๗,๑๗๖**	**๑๐๐**

<u>หมายเหตุ</u> คำนวณร้อยละจากรายงานการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๘๓ (ฉบับปรับปรุง), สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๖๒, น.๓๕

ภาวะประชากรสูงอายุในประเทศไทยดังกล่าว มีสาเหตุมาจากการที่คนไทยมีอายุยืนมากขึ้น ประกอบกับการลดลงของภาวะเจริญพันธุ์หรือการเกิดน้อยลง ส่งผลให้ประชากรวัยเด็กหรือประชากรวัยเรียนมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง การเป็นสังคมสูงวัยส่งผลให้อัตราการพึ่งพิงสูงขึ้น กล่าวคือ วัยแรงงานต้องแบกรับภาระการดูแลผู้สูงวัยเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้น การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจ อย่างต่อเนื่องจำเป็นต้องเตรียมกำลังคนให้มีสมรรถนะเพื่อสร้างผลิตภาพ (Productivity) ที่สูงขึ้น การจัดการศึกษา จึงต้องวางแผนและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้มีทักษะและสมรรถนะสูง และปรับหลักสูตรการเรียนการสอนให้บูรณาการกับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัยเพียงพอต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต

ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและดิจิทัลอย่างรวดเร็ว (Digital Disruption) เป็นการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่สังคมดิจิทัลส่งผลต่อการศึกษาขั้นพื้นฐานและมีแนวโน้มที่การจัดการศึกษาจะเปลี่ยนไปโดยการเปลี่ยนรูปแบบการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาต้องปรับตัวให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับสังคมและองค์กรภายนอก รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนรายบุคคลโดยการนำเทคโนโลยีและสื่อต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ร่วมกับการเรียนการสอน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งนี้ ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีจะทำให้เข้าสู่สังคมดิจิทัลที่มีการเสริมบทเรียน โดยสร้างสถานการณ์จำลอง (จาก “แนวทางการบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรัปชั่น” โดย สุภัทรศักดิ์ คำสามารถ ศิรินทิพย์ กุลจิตรศรี โกวิท จันทะปาละ, ๒๕๖๓, Journal of Modern Learning Development, ๕(๓), น.๒๕๓-๒๕๗) ห้องเรียนเสมือน (Virtual Classroom) และโลกเสมือนจริง (Metaverse) ดังนั้น การจัดการศึกษาของประเทศไทยจึงจำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายการพัฒนา การวางแผน และการสร้างทักษะพื้นฐานที่จำเป็นของทรัพยากรมนุษย์ที่จะศึกษาต่อในระดับต่าง ๆ หรือเข้าสู่ตลาดแรงงาน หรือต้องปรับหลักสูตรและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นมีความหลากหลาย เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในโลกดิจิทัลในปัจจุบันและอนาคต (จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙, โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๖๐, น.๔)

การเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัล ด้วยการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยประชากรวัยเรียนส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มประชากร Generation Z หรือ Gen Z (ผู้ที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๓๙ - ๒๕๕๓) ที่ดำเนินชีวิตประจำวันพร้อมกับสิ่งอำนวยความสะดวก และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่จะทำให้สามารถเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ได้ง่ายยิ่งขึ้น ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้รูปแบบใหม่ เช่น ระบบการเรียนรู้แบบเคลื่อนที่ผ่านโทรศัพท์มือถือ (Mobile Learning) การเรียนรู้ในระยะเวลาสั้น ๆ ที่มีเนื้อหากระชับและตรงประเด็น (Micro-Learning) การเรียนผ่านสื่อวีดีทัศน์ (Video-Based Learning) และการเรียนรู้ที่ขับเคลื่อนด้วยเกม (Gamification) เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้อย่างทั่วถึงมากขึ้น จึงมีช่องทางในการแสวงหาความรู้ที่เปิดกว้างมากยิ่งขึ้น (จาก Lifelong Learning Focus ของสถาบันอุทยานการเรียนรู้ สำนักงาน

บริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน), ๒๕๖๔, น.๕๓) เมื่อพิจารณาจากสถิติการใช้อินเทอร์เน็ตของประชาชนอายุ ๖ ปีขึ้นไปของประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ จะเห็นได้ว่า อัตราการเข้าถึงและการใช้อินเทอร์เน็ตของประเทศไทยมีอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในระยะเวลา ๕ ปี รายละเอียดปรากฏตามแผนภูมิภาพที่ ๑ ดังนี้

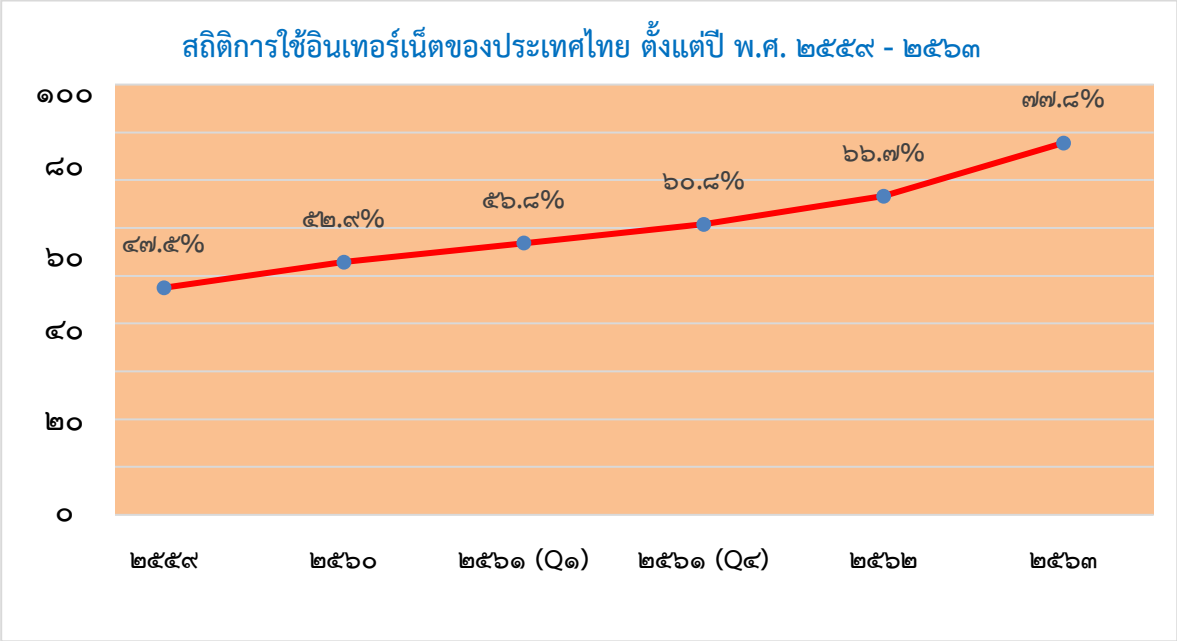

แผนภูมิภาพที่ ๑ : สถิติการใช้อินเทอร์เน็ตของประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓

ที่มา : สรุปผลที่สำคัญ สำรวจการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. ๒๕๖๓ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ, ๒๕๖๔, น.๓

นอกจากนี้ ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยียังทำให้การเรียนรู้ไม่ได้ถูกจำกัดอยู่ในระบบห้องเรียนแบบเดิมเท่านั้น เพราะได้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อดิจิทัล และสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ซึ่งในการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้มีมหาวิทยาลัยชั้นนำในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นส่วนสำคัญในการเริ่มต้นการใช้ระบบการเรียนออนไลน์ โดยเฉพาะ Massive Open Online Course หรือ MOOC เป็นบริการบทเรียนออนไลน์แบบเปิดที่ให้บริการฟรีเป็นส่วนใหญ่ โดยในประเทศไทยมีโครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย (Thailand Cyber University : TCU) เป็นผู้เริ่มใช้งานแพลตฟอร์ม Thai MOOC ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ทำให้เป็นแหล่งเรียนรู้แบบตลาดวิชาออนไลน์ที่ได้สถาบันอุดมศึกษาชั้นนำมาช่วยพัฒนาหลักสูตร และมุ่งเน้นการเรียนการสอนสำหรับกลุ่มคนขนาดใหญ่แบบเสรีในการเลือกเรียนรายวิชาต่าง ๆ โดยสามารถรองรับผู้เรียนได้จำนวนมาก และสามารถเรียนรู้ระยะทางไกลผ่านเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต อีกทั้งเนื้อหายังเป็นเนื้อหาแบบเปิดที่ไม่ว่าบุคคลใดสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้ โดยมีอัตราการลงเรียนจำแนกเป็นหมวดหมู่ รายละเอียดปรากฏตามแผนภูมิภาพที่ ๒ ดังนี้

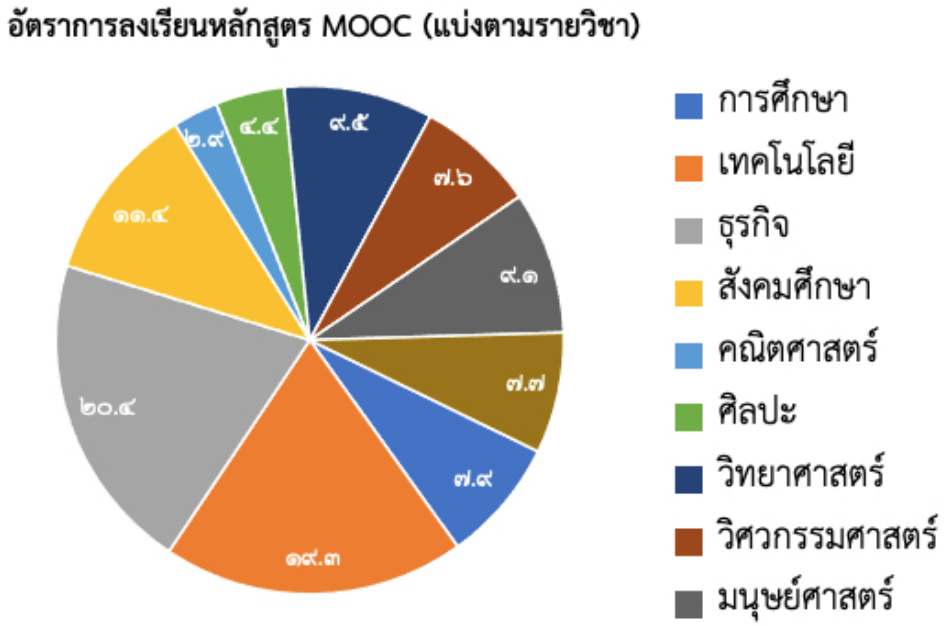

แผนภูมิภาพที่ ๒ : แสดงจำนวนอัตราการลงเรียนหลักสูตร MOOC ในประเทศไทย

ที่มา : The Report by class central อ้างถึงใน Lifelong Learning Focus ของสถาบันอุทยานการเรียนรู้ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน), ๒๕๖๔, น.๕๒

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสถานการณ์โรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ดังต่อไปนี้

สังคม วัฒนธรรม

สหประชาชาติ (United Nations : UN) ได้คาดการณ์ว่าโลกจะเข้าสู่ระดับสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ (Age Society) ในปี พ.ศ. ๒๕๙๓ ส่วนประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ และคาดว่าจะกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ (Complete aged Society) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ทำให้มีสัดส่วนประชากรสูงวัยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่กำลังแรงงานในตลาดแรงงานลดลงจนส่งผลให้เกิดการพึ่งพาแรงงานข้ามชาติมากขึ้น นำไปสู่การเคลื่อนย้ายแรงงานทั้งภายในและระหว่างประเทศ ซึ่งจะทำให้รูปแบบของสังคมไทยปรับเปลี่ยนไปสู่สังคมพหุวัฒนธรรม (Multicultural Society) นอกจากนั้น อัตราการเกิดที่ลดลงของประชากรไทย โดยเฉพาะกลุ่มประชากร Generation Y หรือ Gen Y ที่มีสุขภาพดีและอยู่ในวัยที่เหมาะสมต่อการสร้างครอบครัวมีอัตราการให้กำเนิดลดลง เนื่องจากได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิดที่มีความต้องการจะเป็นครอบครัวเดี่ยว โดยการใช้ชีวิตคนเดียว ด้วยการมีระดับการศึกษาที่สูงขึ้นและสามารถพึ่งพาตัวเองได้ อีกทั้งการที่คนในสังคมมีพฤติกรรมเสพติดสมาร์ทโฟน ทำให้ขาดความกระตือรือร้นและเอาใจใส่ต่อความสัมพันธ์กับคนรอบข้างและการเกิดความสับสนในตัวเอง ที่มีทั้งตัวตนที่แท้จริง กับตัวตนเสมือนในโลกออนไลน์ เกิดเป็นสังคมก้มหน้า (Social Ignorance) (จาก เฉลิมพงษ์ จันทร์สุขา, ๒๕๕๙, พฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนกับสังคมก้มหน้า : กรณีศึกษานักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยแม่โจ้) ดังนั้น การพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงต้องวางแผนในการรองรับผลกระทบจากประชากรวัยเรียนที่ลดลง รวมถึงการวางพื้นฐานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะและสมรรถนะสูง เพิ่มเติมทักษะชีวิตและทักษะทางสังคม และการส่งเสริม

การเรียนรู้ตลอดชีวิตผ่านการพัฒนาการศึกษา เพื่อลดอัตราการพึ่งพิง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ (จากแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี) โดยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๖๕, น.๕๐ – ๕๑)

เศรษฐกิจ

เศรษฐกิจไทยเป็นเศรษฐกิจที่พึ่งพาการลงทุนและการค้าระหว่างประเทศเป็นสัดส่วนสูง ปัจจัยทางเศรษฐกิจ มีผลต่อตลาดแรงงานและตลาดการศึกษา เนื่องจากการกำหนดลักษณะของแรงงานที่ต้องการ อาทิ เศรษฐกิจใหม่จะแข่งขันกันด้วยนวัตกรรมใหม่ ๆ ซึ่งต้องอาศัยการวิจัยและพัฒนา ดังนั้นการศึกษาต้องพัฒนาคนให้มีทักษะที่สามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ที่มีคุณค่าต่อระบบเศรษฐกิจ การเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุน เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้าและเงินลงทุนจากต่างประเทศมากขึ้น ประเทศต่าง ๆ ไม่เพียงแต่ต้องลดการกีดกันการแข่งขัน เท่านั้น ยังต้องแข่งขันกันด้วยสินค้าที่มีคุณภาพ ซึ่งต้องอาศัยแรงงานที่มีฝีมือ มีทักษะ ความสามารถที่หลากหลาย เช่น ความรู้ด้านเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ การบริหาร ฯลฯ ประกอบกับสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่แพร่กระจายไปทั่วโลก ส่งผลต่อเศรษฐกิจอย่างรุนแรงทั่วโลก ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะพัฒนาคนให้มีความรู้ ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ ที่จะเป็นพื้นฐานในการดำรง ชีวิต สู่การมีงานทำในสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป

ทั้งนี้ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้คาดการณ์แนวโน้มเศรษฐกิจไทยในปี ๒๕๖๕ จะขยายตัวในช่วงร้อยละ ๒.๗ - ๓.๒ โดยมีปัจจัยสนับสนุนมาจากการปรับตัวที่ดีขึ้นของการบริโภคจากภาคเอกชนและภาคการท่องเที่ยว รวมถึงการส่งออกสินค้าจะขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่หนี้สินครัวเรือนจะขยายตัวในอัตราที่ชะลอตัวลงตามความกังวลจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ยังคงมีความรุนแรง รวมถึงภาวะเศรษฐกิจของประเทศที่ยังไม่ฟื้นตัว จึงทำให้รายได้ครัวเรือนยังไม่กลับสู่ภาวะปกติ ส่งผลให้ผู้บริโภคมีความกังวลและชะลอการก่อหนี้ อย่างไรก็ตาม หนี้สินครัวเรือนต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) ยังอยู่ในระดับสูง เมื่อเทียบกับช่วงก่อนการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งมีผลกระทบมาจากภาระค่าครองชีพที่อาจกดดันให้ครัวเรือนมีความต้องการสินเชื่อมากขึ้น และอัตราดอกเบี้ยที่มีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้นในอนาคต

สิ่งแวดล้อม

รายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อมระดับโลก พบว่า อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกสูงขึ้น พื้นที่น้ำแข็งในทะเลอาร์คติกลดลงในระดับต่ำสุด และก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในบรรยากาศมีความเข้มข้นสูงขึ้น เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติรุนแรงขึ้นทั่วโลก เช่น การเกิดคลื่นความร้อน อุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย ภัยแล้ง และการขาดแคลนน้ำ เนื่องจากจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมลพิษทางน้ำที่เพิ่มขึ้น ได้ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ป่า สัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นต้น เป็นอีกหนึ่งสาเหตุที่มาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและความเป็นอยู่

ของมนุษย์ทั่วโลก ทำให้มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก โดยประเทศต่าง ๆ ได้ใช้มาตรการเข้มงวดในการควบคุมการเดินทางระหว่างประเทศมากขึ้น ส่งผลให้ประชาชนออกจากบ้านน้อยลง และการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจชะลอตัว ทำให้มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลง ในขณะที่การใช้วัสดุที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้งเพิ่มขึ้น รวมถึงขยะมูลฝอยติดเชื้อมีปริมาณเพิ่มขึ้น เนื่องจากการสวมใส่หน้ากากอนามัยและการใช้ชุดตรวจหาเชื้อโควิด 19 ทั้งนี้ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย มีทิศทางการพัฒนาไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) โดยการดำเนินงานตามอนุสัญญาและข้อตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมีมาตรการสนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมด้านการเงินการคลัง รวมถึงการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่นำไปบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๒.๑๙ ของงบประมาณทั้งหมด (จาก รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔ ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ๒๕๖๕, น.๑๒-๑๓)

สถานการณ์โรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา มีโรคติดเชื้ออุบัติใหม่ปรากฏขึ้นมากมาย สำหรับประเทศไทยมีการเกิดโรคติดต่ออุบัติใหม่อยู่เป็นระยะ ๆ เช่น โรคซาร์ส (SARS) ในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ โรคไข้หวัดนก (Avian Influenza) ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๗ - ๒๕๕๑ โรคไข้หวัดใหญ่สายพันธ์ใหม่ ชนิด เอ H1N1 และปัจจุบันคือ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease 2019 : COVID-19) และโรคฝีดาษลิง (Monkeypox) ซึ่งโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน โดยทำให้เกิดการปรับตัวในการดำเนินชีวิตในรูปแบบวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) ได้แก่ การเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) การลดความเสี่ยงจากการชุมนุม หรืออยู่ในสถานที่สาธารณะกับผู้อื่นเป็นจำนวนมาก การปฏิบัติงาน ณ ที่พักอาศัย (Work from Home) การสวมใส่หน้ากากอนามัย การใช้แอลกอฮอล์ในการทำความสะอาดอย่างเป็นประจำ การออกกำลังกายและการทำประกันสุขภาพจะมีแนวโน้มมากขึ้น การใช้เทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ การประชุมทางไกลผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ การทำงานจากที่พักอาศัยและการซื้อ-ขายสินค้าในรูปแบบออนไลน์ รวมถึงการทำธุรกรรมต่าง ๆ ในรูปแบบออนไลน์ สำหรับในด้านการศึกษามีการปรับรูปแบบการเรียนการสอนเป็นแบบเรียนออนไลน์ การสอนทางไกล การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน การเกิดความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาช่องทางการเรียนรู้แบบใหม่ สร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ชั่วคราวเพื่อแก้ปัญหาในช่วงเวลาวิกฤต (จาก แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี) โดยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๖๕, น.๔๙ - ๕๐)

นอกจากนี้ สถานการณ์โรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำส่งผลกระทบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและนักเรียนเป็นอย่างมาก เนื่องจากการแพร่ระบาดในสถานศึกษา ซึ่งเป็นสถานที่มีนักเรียนอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก ถ้าหากมีระบบการบริหารจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพจะทำให้มีความเสี่ยงสูงต่อการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในกลุ่มนักเรียน ฉะนั้น หากมีการระบาดในกลุ่มนักเรียนขึ้นจะมีผลกระทบในสังคมหรือผู้ใกล้ชิด เช่น ครู ผู้ปกครอง รวมถึงผู้สูงอายุที่สามารถติดเชื้อจากกลุ่มนักเรียนได้

(จาก คู่มือการปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 โดยกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๖๓, น.๓) ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาวะด้านสาธารณสุขให้กับเด็กและเยาวชน ซึ่งจะเติบโตเป็นทรัพยากรของชาติในอนาคต จึงต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาภายใต้แนวคิด “ล้มแล้วลุกไว” (Resilience) ได้แก่ การพร้อมรับ (Cope) การปรับตัว (Adapt) และการเปลี่ยนแปลง เพื่อพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืน (Transform) เพื่อรับมือกับการระบาดของโรคอุบัติใหม่ และโรคอุบัติซ้ำที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการเปลี่ยนแปลงในสภาวการณ์ด้านต่าง ๆ ข้างต้น นอกจากจะส่งผลต่อสภาพความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของคนไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้แล้ว ยังส่งผลถึงการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการจัดการศึกษา ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเร่งศึกษา ปรับเปลี่ยนและพัฒนารูปแบบแนวทางและมาตรการในการจัดการศึกษาที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผันเพื่อการพัฒนาประเทศต่อไป

แนวโน้มเด็กและเยาวชนในอนาคต

สังคมโลกในศตวรรษที่ ๒๑ มีความแตกต่างจากในอดีตมาก มีการเคลื่อนย้ายผู้คน สื่อเทคโนโลยีและทรัพยากรต่าง ๆ จากทั่วทุกมุมโลกอย่างรวดเร็วและสะดวก มีความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองระหว่างภูมิภาค ประเทศ สังคมและชุมชน มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงของความรู้และข้อมูลข่าวสารตลอดเวลาอย่างเป็นพลวัต แนวโน้มเด็กและเยาวชนในอนาคต จึงควรมีทักษะและคุณลักษณะดังนี้

ทักษะที่จำเป็นของประชากรในศตวรรษที่ ๒๑

ในโลกแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ทักษะสำคัญที่เด็กและเยาวชนควรมีคือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม หรือ 3Rs และ 8Cs (จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๖๐, น.๑๖) ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้

-3Rs ได้แก่ อ่านออก (Reading) เขียนได้ (Writing) และคิดเลขเป็น (Arithmetics)

-8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information, and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และมีความเมตตากรุณา มีคุณธรรม และ ระเบียบวินัย (Compassion)

ทักษะทั้งหมดที่กล่าวมา เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับเด็กและเยาวชนในยุคการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ ๒๑ เป็นอย่างมาก ซึ่งมีความแตกต่างจากการเรียนรู้ในอดีต เพื่อส่งผลให้การเรียนรู้ของผู้เรียนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

คุณลักษณะ ค่านิยมร่วม ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑

ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ (จากมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๖๑) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education, DOE Thailand) โดยมีค่านิยมร่วม ได้แก่ ความเพียรอันบริสุทธิ์ ความพอเพียง วิถีประชาธิปไตย ความเท่าเทียมเสมอภาค มีคุณธรรมที่เป็นลักษณะนิสัยและคุณธรรมพื้นฐานที่เป็นความดีงาม และ ๓ คุณลักษณะที่คาดหวังหลังสำเร็จการศึกษาแต่ละระดับ ได้แก่ ๑) ผู้เรียนรู้ เป็นผู้มีความเพียร ใฝ่เรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อก้าวทันโลกยุคดิจิทัลและโลกในอนาคต และมีสมรรถนะ (Competency) ที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ มีสุนทรียะรักษ์และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิต เพื่อสร้างงานหรือสัมมาอาชีพบนพื้นฐานของความพอเพียง ความมั่นคงในชีวิต และคุณภาพชีวิตที่ดีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม ๒) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นผู้มีทักษะทางปัญญา ทักษะศตวรรษที่ ๒๑ ความฉลาดดิจิทัล (Digital Intelligence) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์ และมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการเพื่อร่วมสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม เพิ่มโอกาส และมูลค่าให้กับตนเองและสังคม ๓) พลเมืองที่เข้มแข็ง เป็นผู้มีความรักชาติ รักท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลโลก มีจิตอาสา มีอุดมการณ์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติ บนหลักการประชาธิปไตย ความยุติธรรม ความเท่าเทียม และความเสมอภาค เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและประชาคมโลกอย่างสันติ และได้จำแนกผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ ๒ ดังนี้

ตารางที่ ๒ ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (คุณลักษณะของคนไทย ๔.๐)

คุณลักษณะ	ปฐมวัย	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย
ผู้เรียนรู้	มีพัฒนาการรอบด้านและสมดุล สนใจเรียนรู้และกำกับตัวเอง ให้ทำสิ่งต่าง ๆ ที่เหมาะสมตามช่วงวัยได้สำเร็จ	รักและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ ชอบการอ่าน มีความรู้พื้นฐาน ทักษะและสมรรถนะทางภาษา การคำนวณ มีเหตุผล มีนิสัยและสุขภาพที่ดี มีสุนทรียภาพในความงามรอบตัว	รู้จักตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมายและทักษะการเรียนรู้ บริหารจัดการตนเอง เป็น มีทักษะชีวิตเพื่อสร้างสุขภาวะและสร้างงานที่เหมาะสมกับช่วงวัย	ชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความรอบรู้ และรู้ทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาสุขภาวะ คุณภาพชีวิตและอาชีพ
ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม		รับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรู้ ทักษะและสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัล การคิดสร้างสรรค์ ภาษาอังกฤษ การสื่อสารและความรู้ด้านต่าง ๆ	มีทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการสื่อสาร รอบรู้ทางข้อมูลสารสนเทศและดิจิทัล เพื่อแก้ปัญหา การคิดวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ นำความคิดสู่การสร้างผลงาน	สามารถแก้ปัญหา สื่อสารเชิงบวก ทักษะข้ามวัฒนธรรม ทักษะการสะท้อนการคิด การวิพากษ์ เพื่อสร้างนวัตกรรม และสามารถเป็นผู้ประกอบการได้

คุณลักษณะ	ปฐมวัย	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย
พลเมืองที่เข้มแข็ง		แยกแยะผิดถูก ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของตน โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม มีจิตอาสา รักท้องถิ่นและประเทศ	เชื่อมั่นในความถูกต้อง ยุติธรรม มีจิตประชาธิปไตย มีสำนึกและภาคภูมิใจในความเป็นไทยและพลเมืองอาเซียน	เชื่อมั่นในความเท่าเทียม เป็นธรรม มีจิตอาสา กล้าหาญทางจริยธรรมและเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้น ร่วมสร้างสังคมที่ยั่งยืน

พระบรมราโชบายเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ ทรงมีพระบรมราโชบายเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐาน ให้แก่ผู้เรียน ๔ ด้าน ดังนี้

๑. *มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง* มีความรู้ความเข้าใจที่มีต่อชาติบ้านเมือง ยึดมั่นในศาสนา มั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์ และมีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน

๒. *มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม* รู้จักแยกแยะสิ่งที่ผิด-ชอบ/ชั่ว-ดี ปฏิบัติแต่สิ่งที่ชอบที่ดีงาม ปฏิเสธสิ่งที่ผิด สิ่งที่ชั่ว และช่วยกันสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง

๓. *มีงานทำ-มีอาชีพ* การเลี้ยงดูลูกหลานในครอบครัว หรือการฝึกฝนอบรมในสถานศึกษา ต้องมุ่งให้เด็กและเยาวชนรักงาน สู้งาน ทำจนงานสำเร็จ การฝึกฝนอบรมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร ต้องมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียน ทำงานเป็น และมีงานทำในที่สุด และต้องสนับสนุนผู้สำเร็จหลักสูตรมีอาชีพ มีงานทำ จนสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัว

๔. *เป็นพลเมืองดี* การเป็นพลเมืองดีเป็นหน้าที่ของทุกคน ครอบครัว สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสทำหน้าที่เป็นพลเมืองดี การเป็นพลเมืองดี คือ “เห็นอะไรที่จะทำเพื่อบ้านเมืองได้ก็ต้องทำ” เช่น งานอาสาสมัคร งานบำเพ็ญประโยชน์ งานสาธารณกุศล ให้ทำด้วยความมีน้ำใจและความเอื้ออาทร

สภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด จำนวน ๕๗ โรงเรียน เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน ๓๙ โรงเรียน และจังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน ๑๘ โรงเรียน มีภารกิจสำคัญในการจัดและส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อสิทธิโอกาสในการได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพของผู้เรียน ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ กำหนดไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ บัญญัติไว้ว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับ

การศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๘/๒๕๕๙ เรื่องให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๕ ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ได้กำหนดนิยามการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๕ ปี เป็นการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล) (ถ้ามี) ระดับประถมศึกษา จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๖ หรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.๓) หรือเทียบเท่า และให้หมายความรวมถึงการศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จึงได้ดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับประชากรวัยเรียนในพื้นที่รับผิดชอบ ให้มีโอกาสในการเข้าถึงการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ที่ตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ตั้งอยู่ที่ถนนเลี่ยงเมืองพิษณุโลก - สุโขทัย ตำบลท่าทอง อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก รับผิดชอบการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก จำนวน ๓๙ โรงเรียน และในจังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน ๑๘ โรงเรียน รวมทั้งสิ้น ๕๗ โรงเรียน รายละเอียดตามภาพแสดงที่ตั้งและพื้นที่รับผิดชอบ ดังนี้

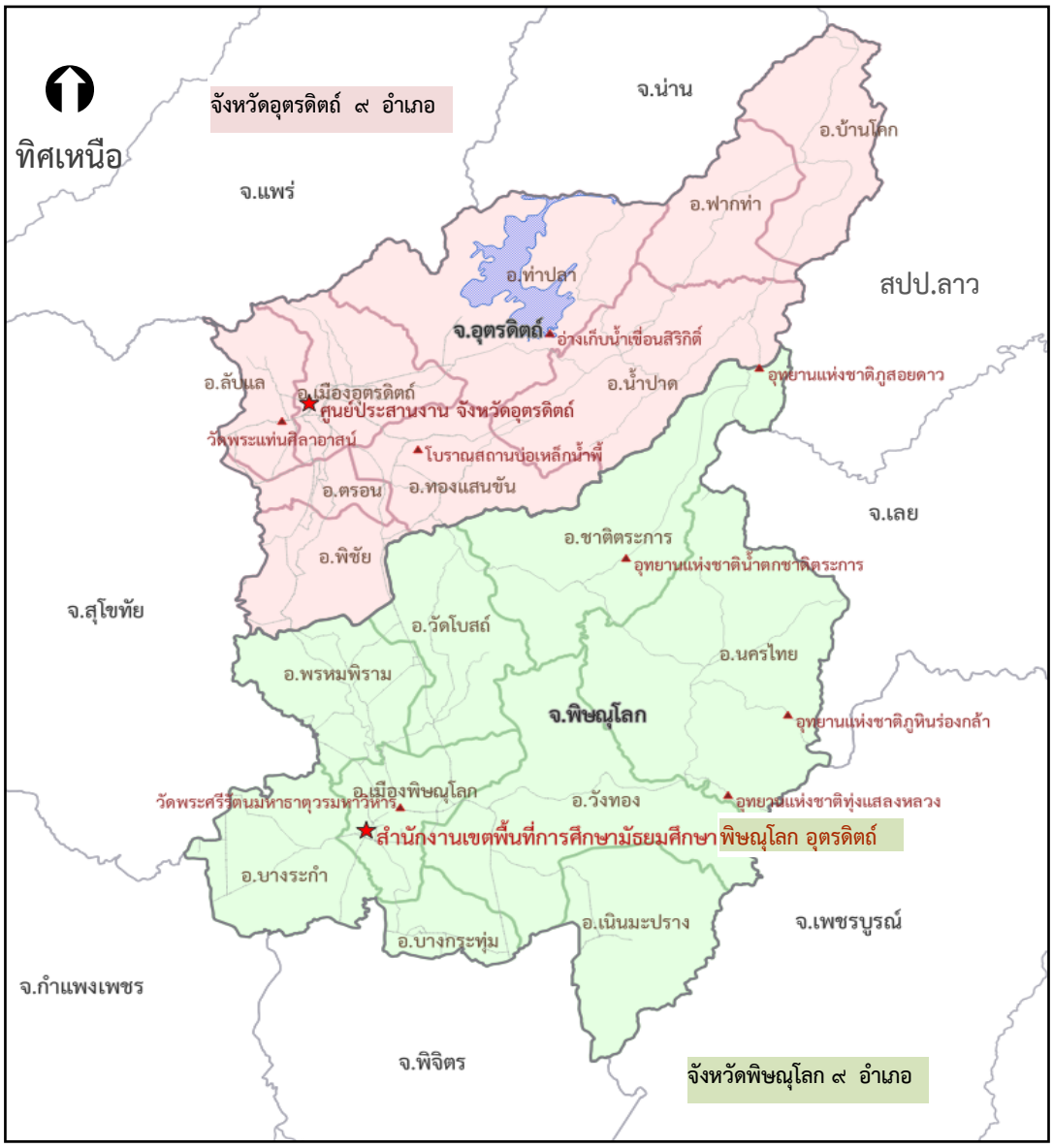

การจัดการศึกษาและโครงสร้างการบริหารงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีหน้าที่บริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีแนวคิดและหลักการบริหารงาน โดยมุ่งส่งเสริมให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ และสถานศึกษาในสังกัด เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการศึกษา เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยมีแนวคิดและหลักการบริหารงาน ดังนี้ ๑) บริหารงานเชิงยุทธศาสตร์มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ๒) นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงาน ใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อน ๓) บริหารการศึกษาในรูปแบบเครือข่าย ๔) กระจายอำนาจในการบริหารจัดการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม และ ๕) ระดมทรัพยากรมาใช้ในการจัดการศึกษา

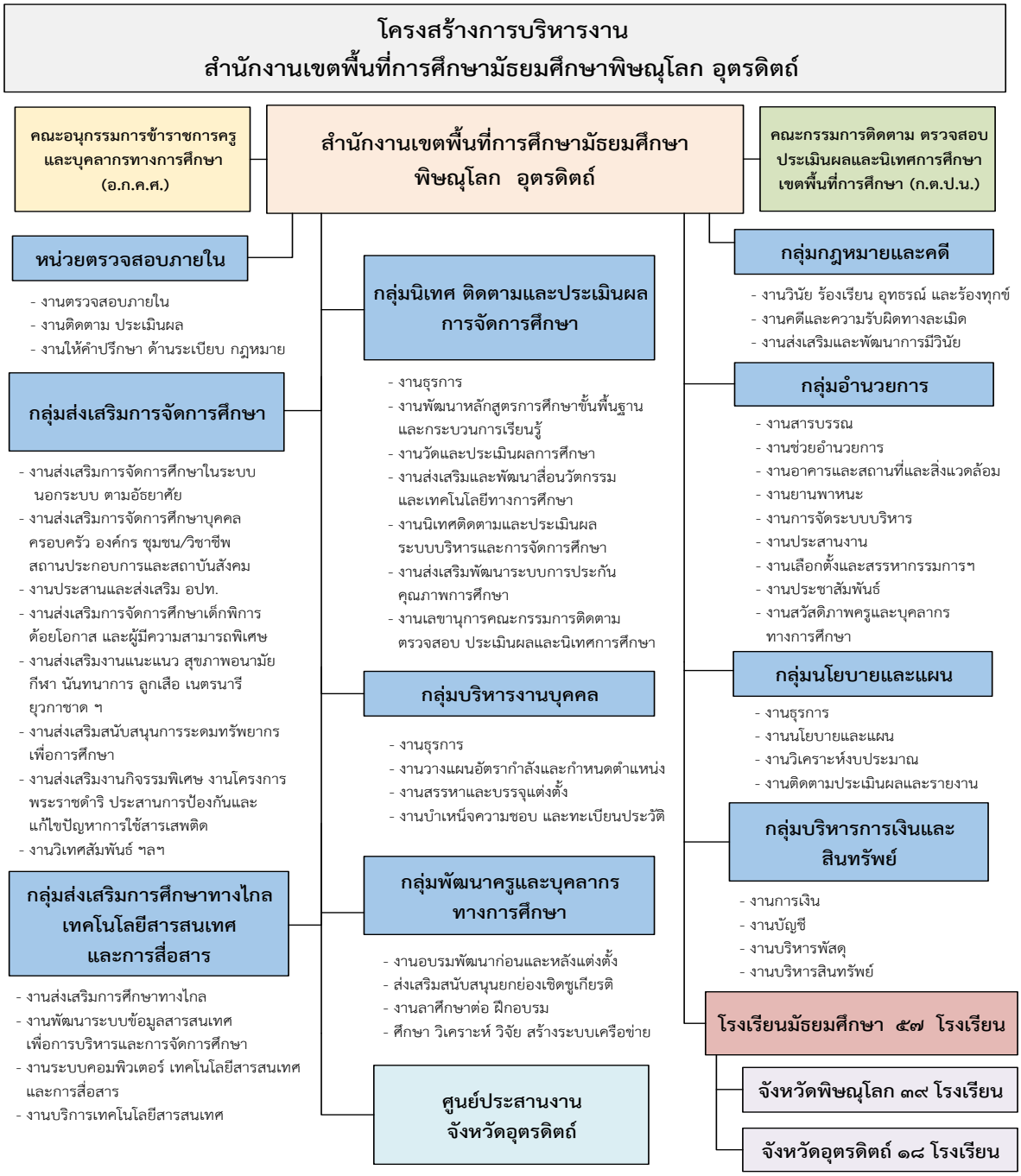

ข้อมูลพื้นฐาน

ตารางที่ ๓ จำนวนโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียนและรายจังหวัด ปีการศึกษา ๒๕๖๕

ขนาดโรงเรียน	จังหวัดพิษณุโลก (แห่ง)	จังหวัดอุตรดิตถ์ (แห่ง)	รวม (แห่ง)
ขนาดเล็ก (นักเรียนตั้งแต่ ๑ – ๔๙๙ คน)	๒๓	๙	๓๒
ขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ ๕๐๐ – ๑,๔๙๙ คน)	๑๑	๖	๑๗
ขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ ๑,๕๐๐ – ๒,๔๙๙ คน)	๓	๑	๔
ขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียนตั้งแต่ ๒,๕๐๐ ขึ้นไป)	๒	๒	๔
รวมทั้งสิ้น	**๓๙**	**๑๘**	**๕๗**

ตารางที่ ๔ ภาพรวมจำนวนโรงเรียน นักเรียนและครู (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕)

จังหวัด	จำนวนโรงเรียน	จำนวนนักเรียน (คน)			จำนวนครู (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
จังหวัดพิษณุโลก	๓๙	๑๒,๙๙๕	๑๕,๓๓๓	๒๘,๓๒๘	๓๙๖	๑,๐๑๓	๑,๔๐๙
จังหวัดอุตรดิตถ์	๑๘	๖,๐๐๙	๗,๙๗๐	๑๓,๙๗๙	๒๐๙	๕๐๑	๗๑๐
รวมทั้งสิ้น	**๕๗**	**๑๙,๐๐๔**	**๒๓,๓๐๓**	**๔๒,๓๐๗**	**๖๐๕**	**๑,๕๑๔**	**๒,๑๑๙**

ตารางที่ ๕ จำนวนนักเรียนและห้องเรียน จำแนกตามระดับชั้น (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕)

ระดับการศึกษา	จังหวัดพิษณุโลก			จังหวัดอุตรดิตถ์		
	ชาย	หญิง	ห้องเรียน	ชาย	หญิง	ห้องเรียน
มัธยมศึกษาปีที่ ๑	๒,๓๒๒	๒,๒๕๒	๑๓๗	๑,๑๑๒	๑,๓๔๘	๗๕
มัธยมศึกษาปีที่ ๒	๒,๒๐๑	๒,๓๗๐	๑๓๗	๑,๑๓๙	๑,๒๗๐	๗๕
มัธยมศึกษาปีที่ ๓	๒,๑๓๗	๒,๒๖๙	๑๓๔	๑,๑๔๒	๑,๓๙๗	๗๗
รวมมัธยมศึกษาตอนต้น	**๖,๖๖๐**	**๖,๘๙๑**	**๔๐๘**	**๓,๓๙๓**	**๔,๐๑๕**	**๒๒๗**
มัธยมศึกษาปีที่ ๔/ปวช.๑	๒,๑๙๙	๓,๐๔๙	๑๖๐	๙๙๔	๑,๓๓๘	๗๔
มัธยมศึกษาปีที่ ๕/ปวช.๒	๒,๑๔๐	๒,๗๓๘	๑๕๖	๘๒๗	๑,๒๗๒	๗๑
มัธยมศึกษาปีที่ ๖/ปวช.๓	๑,๙๙๖	๒,๖๕๕	๑๕๓	๗๙๕	๑,๓๔๕	๗๑
รวมมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	**๖,๓๓๕**	**๘,๔๔๒**	**๔๖๙**	**๒,๖๑๖**	**๓,๙๕๕**	**๒๑๖**
รวมทั้งสิ้น	**๑๒,๙๙๕**	**๑๕,๓๓๓**	**๘๗๗**	**๖,๐๐๙**	**๗,๙๗๐**	**๔๔๓**

ตารางที่ ๖ จำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕)

ที่	ตำแหน่ง	จำนวน
๑	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์	๑
๒	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์	๓
๓	ผู้อำนวยการสถานศึกษา	๕๐
๔	รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	๖๗
๕	ครูผู้สอน	๒,๑๑๙
๖	บุคลากรทางการศึกษาอื่น มาตรา 38 ค. (๑) (ศึกษานิเทศก์)	๑๔
๗	บุคลากรทางการศึกษาอื่น มาตรา 38 ค. (๒)	๓๖
๘	ลูกจ้างประจำ	๕๘
๙	ลูกจ้างชั่วคราว	๑๐๘
๑๐	พนักงานราชการ	๖๔
รวมทั้งสิ้น		**๒,๕๒๐**

ผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญ

ผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านมา สรุปได้เป็น ๔ ด้าน คือ ด้านความปลอดภัย ด้านโอกาส ด้านคุณภาพ และด้านประสิทธิภาพ มีรายละเอียดดังนี้

ด้านความปลอดภัย

จากข่าวที่ปรากฏในสื่อมวลชนบ่อยครั้ง พบว่ามีเด็กนักเรียนและบุคลากร ถูกละเมิด เด็กนักเรียนถูกรังแก รวมถึงภัยอื่น ๆ เช่น ภัยยาเสพติด จึงเป็นเรื่องสำคัญที่หน่วยงานที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องคำนึงถึงการพัฒนาความปลอดภัยเพื่อให้บุคลากรและนักเรียนมีสวัสดิภาพ และสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔- ๒๕๖๕ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ได้ประกาศนโยบายและจุดเน้นด้านความปลอดภัย นำสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนในสังกัด จำนวน ๕๗ โรงเรียน สร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียนทุกคน พร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลงและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทุกรูปแบบ ได้แก่ ภัยยาเสพติด ภัยความรุนแรง ภัยพิบัติต่าง ๆ อุบัติเหตุ โรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ ฝุ่น PM ๒.๕ การค้ามนุษย์ การคุกคามในชีวิตและทรัพย์สิน และอาชญากรรมไซเบอร์ โดยการสร้างการรับรู้และเข้าใจ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์นโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการโรงเรียนปลอดภัย ส่งเสริมการจัดกิจกรรมสร้างภูมิคุ้มกันทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีผลการดำเนินงาน *ระดับคุณภาพดีเยี่ยม* (จาก ผลการติดตาม ประเมินผล การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ตัวชี้วัดที่ ๑ ร้อยละของผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนในการสร้างภูมิคุ้มกัน พร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลงและภัยคุกคามแบบใหม่ทุกรูปแบบ)

ด้านโอกาส

ภาพรวมของประชากรวัยเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีโอกาสได้รับการศึกษาสูงขึ้น ในระยะเวลา ๑๕ ปี จากร้อยละ ๘๙.๐ ในปี ๒๕๔๘ เป็นร้อยละ ๙๑.๖ ในปี ๒๕๖๓ เมื่อพิจารณาจำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในระบบเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรวัยเรียนพบว่า ร้อยละของนักเรียนต่อประชากรวัยเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสูงขึ้นมาก จากร้อยละ ๖๓.๘ ในปี ๒๕๔๘ เป็นร้อยละ ๘๐.๖ ในปี ๒๕๖๓ ขณะที่ร้อยละของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในปี ๒๕๖๓ ลดลงจากปี ๒๕๕๘ รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ ๗ ดังนี้

ตารางที่ ๗ จำนวนนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรวัยเรียน

ระดับการศึกษา	๒๕๔๘	๒๕๕๓	๒๕๕๘	๒๕๖๓
ก่อนประถมศึกษา	๗๔.๙	๗๖.๐	๗๓.๘	๗๘.๗
ประถมศึกษา	๑๐๔.๒	๑๐๔.๓	๑๐๒.๔	๑๐๑.๒
มัธยมศึกษาตอนต้น	๙๕.๔	๙๘.๐	๙๘.๗	๙๕.๓
มัธยมศึกษาตอนปลาย	๖๓.๘	๗๑.๗	๗๘.๔	๘๐.๖
รวมระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	**๘๙.๐**	**๙๐.๕**	**๙๑.๐**	**๙๑.๖**

ที่มา : ประมวลจากตารางที่ ๑.๑ จำนวนร้อยละของนักเรียน นิสิต นักศึกษาในระบบโรงเรียนต่อประชากรในวัยเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๔๕-๒๕๖๓ จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=3508

สำหรับจำนวนนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕ พบว่า ในภาพรวมมีจำนวนนักเรียนสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ ๘ ดังนี้

ตารางที่ ๘ จำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

จังหวัด/ระดับการศึกษา	ปีการศึกษา			
	๒๕๖๒ (๑๐ มิ.ย ๖๒)	๒๕๖๓ (๑๐ มิ.ย ๖๒)	๒๕๖๔ (๒๕ ก.ค ๖๒)	๒๕๖๕ (๑๐ มิ.ย ๖๕)
จังหวัดพิษณุโลก	๒๖,๕๓๐	๒๖,๙๘๖	๒๗,๘๗๙	๒๘,๖๖๑
มัธยมศึกษาตอนต้น	๑๓,๕๑๑	๑๓,๓๙๓	๑๓,๕๙๕	๑๓,๖๔๘
มัธยมศึกษาตอนปลาย	๑๓,๐๑๙	๑๓,๕๙๓	๑๔,๒๘๔	๑๕,๐๑๓
จังหวัดอุตรดิตถ์	๑๔,๑๕๔	๑๔,๒๐๙	๑๔,๐๘๖	๑๔,๐๙๒
มัธยมศึกษาตอนต้น	๗,๙๘๑	๗,๘๖๐	๗,๖๙๓	๗,๔๕๘
มัธยมศึกษาตอนปลาย	๖,๑๗๓	๖,๓๔๙	๖,๓๙๓	๖,๖๓๔
รวมระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	๒๑,๔๙๒	๒๑,๒๕๓	๒๑,๒๘๘	๒๑,๑๐๖
รวมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	๑๙,๑๙๒	๑๙,๙๔๒	๒๐,๖๗๗	๒๑,๖๔๗
ภาพรวม	**๔๐,๖๘๔**	**๔๑,๑๙๕**	**๔๑,๙๖๕**	**๔๒,๗๕๓**

ที่มา : ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล จากระบบ DMC

สำหรับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ พบว่า ร้อยละของนักเรียนที่จบการศึกษาเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นลดลง เมื่อเปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ ดังนี้

๑) จำนวนนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/เทียบเท่า ปีการศึกษา ๒๕๖๔ คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๔๙ และจำนวนนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/เทียบเท่า ปีการศึกษา ๒๕๖๕ คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๐๖

๒) จำนวนนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๔ คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๐๖ และจำนวนนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๕ คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๗๕

รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ ๙ และตารางที่ ๑๐ ดังนี้

ตารางที่ ๙ จำนวนนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/ เทียบเท่า เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕

รายการ	ปีการศึกษา ๒๕๖๓	ปีการศึกษา ๒๕๖๔	ปีการศึกษา ๒๕๖๔	ปีการศึกษา ๒๕๖๕
จำนวนนักเรียนที่จบชั้น ม. ๓	๖,๒๖๒		๖,๕๙๗	
ศึกษาต่อ ม.๔/เทียบเท่า		๖,๒๓๐		๖,๕๓๕
คิดเป็นร้อยละ		**๙๙.๔๙**		**๙๙.๐๖**

ตารางที่ ๑๐ จำนวนนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕

รายการ	ปีการศึกษา ๒๕๖๓	ปีการศึกษา ๒๕๖๔	ปีการศึกษา ๒๕๖๔	ปีการศึกษา ๒๕๖๕
จำนวนนักเรียนที่จบชั้น ม. ๖	๕,๗๑๐		๕,๙๔๙	
ศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา		๕,๓๗๑		๕,๕๗๗
คิดเป็นร้อยละ		**๙๔.๐๖**		**๙๓.๗๕**

ผลการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (ฉบับปรับปรุง)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) ในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย มีความท้าทายจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) เกิดสภาวะความยากจน ส่งผลให้อัตราการออกกลางคันของนักเรียนเพิ่มมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษา ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ ๑๑ ดังนี้

ตารางที่ ๑๑ อัตราการออกกลางคันของนักเรียน เปรียบเทียบปีการศึกษา ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔

ระดับชั้น	อัตราการออกกลางคัน					
	ปีการศึกษา ๒๕๖๒		ปีการศึกษา ๒๕๖๓		ปีการศึกษา ๒๕๖๔	
	จังหวัดพิษณุโลก	จังหวัดอุตรดิตถ์	จังหวัดพิษณุโลก	จังหวัดอุตรดิตถ์	จังหวัดพิษณุโลก	จังหวัดอุตรดิตถ์
มัธยมศึกษาปีที่ ๑	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐
มัธยมศึกษาปีที่ ๒	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๒๔	๐.๐๐๐๐
มัธยมศึกษาปีที่ ๓	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐
รวม ม.ต้น	**๐.๐๐๐๐**	**๐.๐๐๐๐**	**๐.๐๐๐๐**	**๐.๐๐๐๐**	**๐.๐๐๒๔**	**๐.๐๐๐๐**
มัธยมศึกษาปีที่ ๔	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐	๐.๐๔๒๙	๐.๐๑๒๐
มัธยมศึกษาปีที่ ๕	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐	๐.๐๑๙๑	๐.๐๐๐๐
มัธยมศึกษาปีที่ ๖	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๔๘	๐.๐๐๐๐
รวม ม.ปลาย	**๐.๐๐๐๐**	**๐.๐๐๐๐**	**๐.๐๐๐๐**	**๐.๐๐๐๐**	**๐.๐๖๖๘**	**๐.๐๑๒๐**
รวม ม.ต้น-ม.ปลาย	**๐.๐๐๐๐**	**๐.๐๐๐๐**	**๐.๐๐๐๐**	**๐.๐๐๐๐**	**๐.๐๖๙๒**	**๐.๐๑๒๐**
รวม ๒ จังหวัด	**๐.๐๐๐๐**		**๐.๐๐๐๐**		**๐.๐๘๑๒**	

ที่มา : ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล DMC

ในปีการศึกษา ๒๕๖๕ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ได้ดำเนินการยกระดับคุณภาพการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา “เครือข่าย ๓๖๐° พาน้องกลับมาเรียน” โดยใช้สหวิทยาเขตเป็นฐาน ผ่านกระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำรวจและติดตามนักเรียนออกกลางคัน ระดมทรัพยากรช่วยเหลือ สร้างโอกาสเรียนรู้ให้กับนักเรียนในยุคโควิด-19 โดยประสานความร่วมมือจากภาคีเครือข่าย ๓๖๐° ในทุกมิติทั้งภายในและภายนอก ปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์และมุ่งเน้นมาตรการป้องกันและฟื้นฟูให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนด้อยโอกาส นักเรียนพิการเรียนรวม และนักเรียนพักนอนที่อยู่ในพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดาร โดยส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาด้านการเรียนรู้ ความประพฤติ ศีลธรรม และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเพิ่มอัตราการเรียนต่อและลดอัตรานักเรียนออกกลางคัน โดยมีจำนวนนักเรียนด้อยโอกาส นักเรียนพิการเรียนรวม และนักเรียนพักนอน ปีการศึกษา ๒๕๖๕ รายละเอียดตามตารางที่ ๑๒ - ๑๔ ดังนี้

ตารางที่ ๑๒ จำนวนนักเรียนด้อยโอกาส จำแนกตามประเภท ระดับชั้น และเพศ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

ประเภท	ม.ต้น		ม.ปลาย		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
จังหวัดพิษณุโลก					
๑. เด็กยากจน	๒,๘๖๐	๒,๗๒๔	๑,๘๑๙	๒,๓๘๒	**๙,๗๘๕**
๒. เด็กถูกบังคับให้ขายแรงงาน เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศ เด็กถูกทอดทิ้ง เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเยาวชน เด็กเร่ร่อน ผลกระทบจากเอดส์ ชนกลุ่มน้อย เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด	๐	๐	๐	๑	**๑**
๓. อื่น ๆ เช่น กำพร้า ทำงานรับผิดชอบตนเองและครอบครัว อายุนอกเกณฑ์ เป็นต้น	๔๐	๔๑	๒๐	๒๙	**๑๓๐**
รวมจังหวัดพิษณุโลก	**๒,๙๐๐**	**๒,๗๖๕**	**๑,๘๓๙**	**๒,๔๑๒**	**๙,๙๑๖**
จังหวัดอุตรดิตถ์					
๑. เด็กยากจน	๑,๓๐๙	๑,๕๓๕	๖๗๐	๑,๑๓๐	**๔,๖๔๔**
๒. เด็กถูกบังคับให้ขายแรงงาน เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศ เด็กถูกทอดทิ้ง เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเยาวชน เด็กเร่ร่อน ผลกระทบจากเอดส์ ชนกลุ่มน้อย เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด	๐	๑	๐	๐	**๑**
๓. อื่น ๆ เช่น กำพร้า ทำงานรับผิดชอบตนเองและครอบครัว อายุนอกเกณฑ์ เป็นต้น	๑๓	๑๙	๕	๑๑	**๔๘**
รวมจังหวัดอุตรดิตถ์	**๑,๓๒๒**	**๑,๕๕๕**	**๖๗๕**	**๑,๑๔๑**	**๔,๖๙๓**
รวมทั้งสิ้น	**๔,๒๒๒**	**๔,๓๒๐**	**๒,๕๑๔**	**๓,๕๕๓**	**๑๔,๖๐๙**

ที่มา : ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล DMC ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

ตารางที่ ๑๓ จำนวนนักเรียนพิการเรียนรวมจำแนกตามประเภท ปีการศึกษา ๒๕๖๕

ประเภท	จังหวัดพิษณุโลก			จังหวัดอุตรดิตถ์		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ความพิการทางการมองเห็น	๑	๐	**๑**	๑	๑	**๒**
ความพิการทางการได้ยิน	๐	๑	**๑**	๐	๒	**๒**
ความพิการทางสติปัญญา	๗	๓	**๑๐**	๒	๒	**๔**
ความพิการทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ	๓	๔	**๗**	๒	๓	**๕**
ความพิการทางการเรียนรู้	๙๐	๒๑	**๑๑๑**	๘๔	๒๑	**๑๐๕**
ความพิการทางการพูดและภาษา	๐	๑	**๑**	๐	๐	**๐**
ความพิการทางพฤติกรรมหรืออารมณ์	๔	๑	**๕**	๒	๑	**๓**
ความพิการทางออทิสติก	๓	๐	**๓**	๐	๐	**๐**
ความพิการซ้ำซ้อน	๑	๐	**๑**	๐	๐	**๐**
รวมทั้งหมด	**๑๐๙**	**๓๑**	**๑๔๐**	**๙๑**	**๓๐**	**๑๒๑**
รวม ๒ จังหวัด	**๒๖๑**					

ที่มา : ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล DMC ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

ตารางที่ ๑๔ จำนวนนักเรียนพักนอน จำแนกตามประเภท ปีการศึกษา ๒๕๖๕

ประเภท	จังหวัดพิษณุโลก		จังหวัดอุตรดิตถ์		รวมทั้งสิ้น
	ม.ต้น	ม.ปลาย/เทียบเท่า	ม.ต้น	ม.ปลาย/เทียบเท่า	
บ้านพักนักเรียน/หอนอน	๒๗	๗๘	๘	๔๗	**๑๖๐**
บ้านพักครู	๐	๒	๑	๐	**๓**
พักรวมกับชุมชน/อื่นๆ	๐	๐	๐	๐	**๐**
รวมทั้งหมด	**๒๗**	**๘๐**	**๙**	**๔๗**	**๑๖๓**

ที่มา : ข้อมูลจากโรงเรียนที่จัดที่พักนอนให้กับนักเรียนในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน ๗ แห่ง (ไม่นับรวมนักเรียนประจำโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก) และจังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน ๓ แห่ง
ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๕

ด้านคุณภาพ

ภาพรวมคุณภาพของคนไทยยังเป็นอุปสรรคต่อการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ทั้งเรื่องพัฒนาการและสติปัญญา การมีทักษะความรู้ความสามารถไม่เพียงพอที่ส่งผลต่อผลิตภาพ กลุ่มเด็กอายุ ๓ - ๕ ปี ส่วนใหญ่จะอยู่ในสถานศึกษาที่ยังมีปัญหาด้านคุณภาพและมาตรฐาน กลุ่มเด็กวัยเรียนของไทยส่วนใหญ่ มี IQ ที่ต่ำกว่าค่ากลางมาตรฐานสากล ขณะที่ EQ มีคะแนนเฉลี่ยที่ต่ำกว่าระดับปกติ (จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙, โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๖๒, น.๖๘) ผลการทดสอบ O-NET ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่ได้คะแนนไม่ถึงร้อยละ ๕๐ (จากสภาวะการศึกษาไทยปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐ แนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทยเพื่อก้าวสู่ยุค Thailand ๔.๐, โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๖๑, น.ช)

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ คณิตศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ) และ วิทยาศาสตร์ ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ ๔๙.๕๔ , ๓๕.๘๕ , ๓๕.๔๖ , ๓๓.๖๘ ตามลำดับ

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ) และคณิตศาสตร์ ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ ๕๒.๑๓ , ๓๑.๖๗ , ๓๐.๗๙ , ๒๔.๗๕ ตามลำดับ

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ) และ คณิตศาสตร์ ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ ๔๗.๗๔ , ๓๗.๔๕ , ๒๙.๐๔ , ๒๕.๘๓ , ๒๑.๘๓ ตามลำดับ รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ ๑๕ ดังนี้

ตารางที่ ๑๕ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระดับ	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์	สังคมศึกษา	ภาษาอังกฤษ	รวม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๔๙.๕๔	๓๕.๘๕	๓๓.๖๘	N/A	๓๕.๔๖	๓๘.๖๓
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	๕๒.๑๓	๒๔.๗๕	๓๑.๖๗	N/A	๓๐.๗๙	๓๔.๘๔
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖	๔๗.๗๔	๒๑.๘๓	๒๙.๐๔	๓๗.๔๕	๒๕.๘๓	๓๒.๓๘

ที่มา : สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

๑) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง ๒ จังหวัด พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ตามลำดับ และสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษา ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ ยกเว้นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่มีคะแนนเฉลี่ยลดลง รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ ๑๖ ดังนี้

ตารางที่ ๑๖ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำแนกรายจังหวัด

กลุ่มสาระการเรียนรู้	จังหวัดพิษณุโลก			จังหวัดอุตรดิตถ์		
	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
ภาษาไทย	๕๓.๖๔	๕๖.๘๐	๕๗.๕๓	๕๓.๐๑	๕๗.๑๕	๕๘.๗๗
ภาษาอังกฤษ	๓๐.๙๑	๓๕.๓๗	๓๔.๕๖	๓๐.๗๗	๓๕.๔๘	๓๔.๗๒
คณิตศาสตร์	๒๕.๘๕	๒๗.๔๗	๒๙.๗๒	๒๔.๖๓	๒๗.๑๕	๒๗.๙๒
วิทยาศาสตร์	๒๙.๕๗	๓๐.๙๙	๓๔.๒๑	๒๙.๐๖	๓๐.๘๗	๓๔.๔๐
เฉลี่ย ๔ กลุ่มสาระฯ	**๓๔.๙๙**	**๓๗.๖๖**	**๓๙.๐๑**	**๓๔.๓๗**	**๓๗.๖๖**	**๓๘.๙๕**

ที่มา : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เรียบเรียงโดย กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สพม.พิษณุโลก อุตรดิตถ์

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ระหว่างปีการศึกษา ๒๕๖๓ และปีการศึกษา ๒๕๖๔ พบว่า ภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีค่าเฉลี่ยลดลง (-๑.๙๕) โดยมีค่าเฉลี่ยลดลง ๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้คือ ภาษาไทย (-๑.๙๐) ภาษาอังกฤษ (-๔.๔๑) คณิตศาสตร์ (-๒.๓๘) และมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น ๑ สาระการเรียนรู้คือ วิทยาศาสตร์ (+๐.๙๑) และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ระดับประเทศ ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ พบว่า ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ และระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐา**น** รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ ๑๗ ดังนี้

ตารางที่ ๑๗ เปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้	เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา ของ สพม.พิษณุโลก อุตรดิตถ์			เปรียบเทียบกับระดับต่าง ๆ ในปีการศึกษา ๒๕๖๔			
	ปีการศึกษา ๒๕๖๓	ปีการศึกษา ๒๕๖๔	เพิ่ม/ลด	ประเทศ	สูง/ต่ำ	สพฐ.	สูง/ต่ำ
ภาษาไทย	๕๙.๙๐	๕๘.๐๐	-๑.๙๐	๕๑.๑๙	+๖.๘๑	๕๒.๑๓	+๕.๘๗
ภาษาอังกฤษ	๓๙.๐๓	๓๔.๖๒	-๔.๔๑	๓๑.๑๑	+๓.๕๑	๓๐.๗๙	+๓.๘๓
คณิตศาสตร์	๓๑.๔๑	๒๙.๐๓	-๒.๓๘	๒๔.๔๗	+๔.๕๖	๒๔.๗๕	+๔.๒๘
วิทยาศาสตร์	๓๒.๙๙	๓๓.๙๐	+๐.๙๐	๓๑.๔๕	+๒.๔๕	๓๑.๖๗	+๒.๒๓
ภาพรวม	**๔๐.๘๓**	**๓๘.๘๙**	**-๑.๙๕**	**๓๔.๕๖**	**+๔.๓๓**	**๓๔.๘๔**	**+๔.๐๕**

ที่มา : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เรียบเรียงโดย กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สพม.พิษณุโลก อุตรดิตถ์

๒) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง ๒ จังหวัด พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ ตามลำดับ และมีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย และสังคมศึกษา เมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษา ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ ยกเว้นกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยลดลง รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ ๑๘ ดังนี้

ตารางที่ ๑๘ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำแนกรายจังหวัด

กลุ่มสาระการเรียนรู้/วิชา	จังหวัดพิษณุโลก			จังหวัดอุตรดิตถ์		
	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
ภาษาไทย	๓๙.๒๔	๔๖.๐๗	๔๗.๘๒	๓๗.๕๔	๔๕.๘๔	๔๙.๕๙
สังคมศึกษา	๓๔.๐๖	๓๖.๓๒	๓๗.๐๒	๓๓.๐๕	๓๖.๕๐	๓๘.๔๒
ภาษาอังกฤษ	๒๔.๖๔	๓๐.๗๖	๒๖.๓๓	๒๔.๑๒	๒๘.๙๔	๒๘.๗๗
คณิตศาสตร์	๒๐.๔๘	๒๘.๕๓	๒๑.๗๒	๒๐.๑๙	๒๕.๓๕	๒๔.๖๔
วิทยาศาสตร์	๒๖.๗๗	๓๔.๖๖	๒๙.๓๐	๒๖.๔๖	๓๒.๙๕	๒๙.๙๓
เฉลี่ย ๕ กลุ่มสาระฯ	**๒๙.๐๔**	**๓๕.๒๗**	**๓๒.๔๔**	**๒๘.๒๗**	**๓๓.๙๒**	**๓๔.๒๗**

ที่มา : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เรียบเรียงโดย กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สพม.พิษณุโลก อุตรดิตถ์

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ระหว่างปีการศึกษา ๒๕๖๓ และปีการศึกษา ๒๕๖๔ พบว่า ภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีค่าเฉลี่ยลดลง (-๑.๖๐) โดยมีค่าเฉลี่ยลดลง ๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้คือ ภาษาอังกฤษ (-๒.๖๐) คณิตศาสตร์ (-๔.๕๘) วิทยาศาสตร์ (-๔.๒๗) และมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น ๒ กลุ่มสาระการเรียนรู้คือ ภาษาไทย (+๒.๓๓) และสังคมศึกษา (+๑.๑๒) และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ระดับประเทศ ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ พบว่า ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ และระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐา**น** ยกเว้นกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (-๐.๐๓) รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ ๑๙ ดังนี้

ตารางที่ ๑๙ เปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้	เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา ของ สพม.พิษณุโลก อุตรดิตถ์			เปรียบเทียบกับระดับต่าง ๆ ในปีการศึกษา ๒๕๖๔			
	ปีการศึกษา ๒๕๖๓	ปีการศึกษา ๒๕๖๔	เพิ่ม/ลด	ประเทศ	สูง/ต่ำ	สพฐ.	สูง/ต่ำ
ภาษาไทย	๔๕.๕๙	๔๘.๓๒	+๒.๓๓	๔๖.๔๐	๑.๙๒	๔๗.๔๗	๐.๘๕
สังคมศึกษา	๓๖.๓๐	๓๗.๔๒	+๑.๑๒	๓๖.๘๗	๐.๕๕	๓๗.๔๕	-๐.๐๓
ภาษาอังกฤษ	๒๙.๖๓	๒๗.๐๓	-๒.๖๐	๒๕.๕๖	๑.๔๗	๒๕.๘๓	๑.๒๐
คณิตศาสตร์	๒๗.๑๓	๒๒.๕๕	-๔.๕๘	๒๑.๘๓	๑.๒๗	๒๑.๘๓	๐.๗๒
วิทยาศาสตร์	๓๓.๗๖	๒๙.๔๙	-๔.๒๗	๒๘.๖๕	๐.๘๔	๒๙.๐๔	๐.๔๕
ภาพรวม	**๓๔.๕๖**	**๓๒.๙๖**	**-๑.๖๐**	**๓๑.๗๕**	**+๑.๒๑**	**๓๒.๓๒**	**+๐.๖๔**

ที่มา : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เรียบเรียงโดย กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สพม.พิษณุโลก อุตรดิตถ์

ตัวชี้วัดด้านการศึกษาจากดัชนีของสถาบันเพื่อพัฒนาการจัดการนานาชาติ

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ดัชนีของสถาบันเพื่อพัฒนาการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development : IMD) ได้จัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยจาก ๖๓ ประเทศทั่วโลก โดยประเทศไทยมีอันดับลดลงเป็นอันดับที่ ๓๓ จากเดิมอันดับที่ ๒๘ ซึ่งตัวชี้วัดด้านการศึกษา เป็นหนึ่งหมวดสำคัญในปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานมี ๑๙ ตัวชี้วัด แหล่งข้อมูลมาจากทั้งการสำรวจและข้อมูลที่เป็นสถิติหรือทุติยภูมิ ซึ่งตัวชี้วัดด้านการศึกษาที่ดีขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ใน ๓ อันดับ พบว่า ตัวชี้วัดด้านที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีอันดับสูงที่สุดคือ อัตราส่วนนักเรียนต่อครู ๑ คนที่สอน

ระดับประถมศึกษา และมีตัวชี้วัดด้านการศึกษาที่ยังต้องให้ความสนใจทั้งงบประมาณด้านการศึกษา อัตราการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษา ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ (TOEFL) อัตราส่วนนักเรียนต่อครูที่สอนระดับมัธยมศึกษา (จากแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ของ สพฐ.)

ผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๑๒ การพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งมีประเด็นท้าทาย ได้แก่ ทรัพยากรของโรงเรียนโดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล สมรรถนะและคุณภาพของครูผู้สอน ทักษะการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่อดิจิทัล ความพร้อมของอุปกรณ์การเรียน ที่ขาดแคลนอุปกรณ์สื่อสารหรือคอมพิวเตอร์ที่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ การขาดความเข้าใจถึงความหลากหลายของพหุปัญญาของเด็กแต่ละคนที่ต่างกัน การขาดการจัดเก็บข้อมูลและตัวชี้วัดที่สะท้อนผลลัพธ์ที่เหมาะสมและชัดเจน นอกจากนี้ ผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) ในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ทำให้สถานศึกษาต้องปรับการเรียนการสอนเป็นรูปแบบออนไลน์ บางกิจกรรมไม่สามารถดำเนินการได้ตามกำหนดเวลา เกิดข้อจำกัดในการถ่ายทอดองค์ความรู้การจัดการเรียนรู้สู่การเรียนรู้สมรรถนะ และการประเมินพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จึงควรเร่งดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถใช้เครื่องมือการเรียนรู้ทางออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับทุกช่วงวัย การจัดให้มีแพลตฟอร์มออนไลน์ที่หลากหลาย และมีแผนเร่งดำเนินกิจกรรมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19

ด้านประสิทธิภาพ

มีการกระจายอำนาจโดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามหลักธรรมาภิบาล โดยใช้พื้นที่เป็นฐาน ใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อน ส่งผลให้การบริหารจัดการตามภารกิจหลักทั้ง ๔ ด้าน มีผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีผลการประเมินตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติราชการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ **ระดับคุณภาพดีเยี่ยม** คะแนนเฉลี่ยรวม ๔.๘๓ มีผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาออนไลน์ (Integrity and Transparency Assessment Online : ITA Online) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ คะแนน ๙๕.๙๒ **ระดับคุณภาพ AA** มีผลการติดตามและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๓ มาตรฐาน ๑๙ ประเด็น ภาพรวม **ระดับคุณภาพดีมาก** อย่างไรก็ตาม ยังพบข้อจำกัดในการบริหารจัดการศึกษาในพื้นที่ที่ครอบคลุม ๒ จังหวัด ภายใต้บริบทที่แตกต่างกัน ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร (Big Data) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ยังไม่ครอบคลุมและเป็นปัจจุบัน และการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพโดยใช้ทรัพยากรร่วมกันยังไม่เกิดผลเป็นรูปธรรมชัดเจน

การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการศึกษา (SWOT Analysis)

การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ เป็นการวิเคราะห์สภาพบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ เพื่อค้นหา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ที่จะช่วยให้ทราบถึงสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ที่อาจส่งผลกระทบทั้งด้านบวกและลบต่อการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ และสถานศึกษาในสังกัด ดังนี้

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นประเด็นสำคัญ

๑. การประเมินสภาพแวดล้อมภายใน วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ พิจารณาจากด้านที่สำคัญ ๖ ด้าน โดยประยุกต์มาจากแนวคิด 7's Model ของ McKinsey ได้แก่ ๑) ด้านโครงสร้างและนโยบาย ๒) ด้านผลผลิตและการบริการ ๓) ด้านบุคลากร ๔) ด้านประสิทธิภาพทางการเงิน ๕) ด้านวัสดุอุปกรณ์ และ ๖) ด้านการบริหารจัดการ

๑.๑ ด้านโครงสร้างและนโยบาย (Structure and policy)

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
๑. มีความพร้อมสำหรับโครงสร้างพื้นฐาน และโครงสร้างการบริหารงานที่เป็นระบบ รองรับการบริการทางการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ๒. มีวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน นำสู่การปฏิบัติในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด ๓. มีการกำหนดบทบาทหน้าที่บุคลากรภายในชัดเจน และการมอบหมายงานมีความเหมาะสม ตรงตามความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะของตำแหน่ง ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ๔. นโยบายการกระจายอำนาจและใช้พื้นที่เป็นฐาน ส่งผลให้การบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ ๕. มีคณะกรรมการบริหารสหวิทยาเขต เป็นเครือข่าย ทำให้การบริหารงานทั้ง ๔ ด้าน เกิดความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ	๑. การบริหารจัดการศึกษา มีพื้นที่ครอบคลุม ๒ จังหวัด และสภาพบริบทที่แตกต่างกัน ทำให้มีข้อจำกัดในการปฏิบัติงาน ๒. การเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อย ส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่ต่อเนื่อง ๓. ประชากรวัยเรียนมีจำนวนลดลง ทำให้จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

๑.๒ ด้านผลผลิตและการบริการ (Service and Products)

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
๑. การให้บริการทางการศึกษาครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ๒. สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของท้องถิ่น ๓. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพการศึกษา ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ๔. ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ส่วนใหญ่มีโอกาสเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นและมีงานทำ ๕. ผู้บริหารหน่วยงาน/สถานศึกษา ครูและบุคลากรทางศึกษา ให้บริการแก่ผู้รับบริการอย่างเต็มกำลังความรู้ความสามารถ และใส่ใจบริการ ๖. ผู้ปกครอง ภาคประชาชน หน่วยงานภาครัฐ/เอกชน ยินดีและให้การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา ๗. มีการเปิดเผยข้อมูลและเผยแพร่ข่าวสารด้านการศึกษาผ่านหน้าเว็บไซต์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ส่งผลให้ผู้รับบริการทราบความเคลื่อนไหวและพึงพอใจ ๘. อาคารสถานที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน มีความสะดวกในการให้และรับบริการทางการศึกษา	๑. สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ส่งผลให้นักเรียนเกิดภาวะถดถอยในการเรียนรู้ เสี่ยงต่อการหลุดออกจากระบบการศึกษา อัตราการเรียนต่อของนักเรียนในระดับที่สูงขึ้นลดลง และอัตราการออกกลางคันเพิ่มมากขึ้น ๒. มีความเหลื่อมล้ำในโอกาสและคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะนักเรียนในพื้นที่ห่างไกลและนักเรียนในครอบครัวรายได้น้อย ๓. การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ยังไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน โดยเฉพาะรูปแบบทวิศึกษา สำหรับผู้เรียนระดับ ม.ปลาย

๑.๓ ด้านบุคลากร (Man)

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
๑. ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีภาวะผู้นำ มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการศึกษาเชิงกลยุทธ์ ยึดหลักธรรมาภิบาล ส่งผลให้การบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีบุคลากรปฏิบัติงานไม่เพียงพอ ไม่ครบตามกรอบอัตรากำลังที่กำหนด ๒. การพัฒนาตนเองและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานของบุคลากรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายังมีน้อย

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
๒. บุคลากรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานตรงตามมาตรฐานตำแหน่ง ทำให้งานมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ๓. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ความสามารถ และทักษะตรงตามสายงาน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน ๔. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	๓. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ต้องใช้งบประมาณจัดจ้าง มีผลต่อการพัฒนานวัตกรรมที่เป็นดิจิทัล ๔. สถานศึกษาบางแห่งครูต่ำกว่าเกณฑ์/เกินเกณฑ์ สอนไม่ตรงตามวุฒิ/สาขาวิชาเอก ๕. ครูผู้สอนมีภาระงานนอกเหนือจากงานในหน้าที่การสอนเป็นจำนวนมาก ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

๑.๔ ด้านประสิทธิภาพทางการเงิน (Money)

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
๑. มีการวางแผนการใช้งบประมาณอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ นโยบาย ปัญหาและความต้องการ ทำให้การเบิกจ่ายเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ๒. มีระบบสารสนเทศสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการเงิน บัญชีและพัสดุ ส่งผลให้การบริหารงบประมาณสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ๓. มีระบบการควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการเงิน ทำให้เกิดความผิดพลาดน้อยลง ๔. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีศักยภาพในการระดมทรัพยากรเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ๕. การบริหารงบประมาณโดยการมีส่วนร่วม ทำให้สามารถดำเนินการได้ตรงตามความต้องการจำเป็น โปร่งใส ตามหลักธรรมาภิบาล	๑. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากหน่วยงานต้นสังกัดไม่ชัดเจน ส่งผลให้การบริหารงบประมาณในบางไตรมาสไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด ๒. การจัดสรรงบประมาณเพื่อยกระดับการศึกษายุคดิจิทัลยังมีน้อย ไม่สอดคล้องกับนโยบาย ๓. งบประมาณปรับปรุงซ่อมแซมไม่เพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษาในสังกัด ๔. ระเบียบ/แนวปฏิบัติการเบิกจ่ายที่เปลี่ยนแปลงบ่อย ส่งผลต่อการเบิกจ่ายงบประมาณไม่ถูกต้อง

๑.๕ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ (Material)

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย รองรับการให้บริการออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขาดแคลนครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ๒. โรงเรียนขนาดเล็กบางแห่ง ยังขาดแคลนโต๊ะ-เก้าอี้สำหรับนักเรียน

๑.๖ ด้านการบริหารจัดการ (Management)

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
๑. มีการกระจายอำนาจ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามหลักธรรมาภิบาล โดยใช้พื้นที่เป็นฐานใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อน ส่งผลให้การบริหารจัดการทั้ง ๔ ด้าน มีความคล่องตัวสูง ๒. มีระบบติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน ทำให้งานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ๓. มีการประสานบูรณาการกลไกความร่วมมือในการใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อการบริหารจัดการศึกษา	๑. การนำผลจากการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการจัดการศึกษาไปใช้เพื่อปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ยังไม่ครอบคลุมภารกิจหลักทั้ง ๔ ด้าน ๒. ระบบสารสนเทศและระบบการติดตามประเมินผลมีความซ้ำซ้อน เพิ่มภาระงานให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา

๒. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก วิเคราะห์โอกาสและอุปสรรคของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ พิจารณาจากสภาพแวดล้อมที่จะส่งผลกระทบ ๔ ด้าน โดยประยุกต์จากทฤษฎี PESTEL Analysis แนวคิดของ Francis J.Aguilar ได้แก่ ๑) สังคมและวัฒนธรรม (Social and Culture) ๒) เทคโนโลยี (Technology) ๓) เศรษฐกิจ (Economic) และ ๔) กฎหมายและการเมือง (Politics)

๒.๑ ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social and culture = S)

โอกาส	อุปสรรค
๑. จังหวัดพิษณุโลก เป็นศูนย์กลางความเจริญรองรับการเป็นศูนย์กลางบริการสี่แยกอินโดจีน มีสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงและมีคุณภาพ สามารถรองรับผู้เรียนได้ตามความต้องการที่หลากหลาย ๒. มีแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี ธรรมชาติ และภูมิปัญญาท้องถิ่น เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	๑. แนวโน้มอัตราการเกิดของประชากรวัยเรียนที่ลดลงมีผลกระทบต่อจำนวนนักเรียน ทำให้สถานศึกษาบางแห่งมีจำนวนนักเรียนลดลง ส่งผลต่อการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษา ๒. ผู้ปกครองมีค่านิยมในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนแข่งขันสูง/โรงเรียนในตัวเมืองจังหวัด ไม่เข้าเรียนในโรงเรียนใกล้บ้าน ส่งผลให้บางโรงเรียนมีจำนวนนักเรียนลดลง

โอกาส	อุปสรรค
๓. เส้นทางการคมนาคมสะดวกในการเข้าถึงสถานศึกษาในเขตพื้นที่รับผิดชอบ	๓. ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทำงานต่างจังหวัด ลูกหลานต้องอยู่กับปู่ย่าตายาย ทำให้การเลี้ยงดูไม่ดีเท่าที่ควร และส่งผลเสียต่อพัฒนาการของนักเรียน

๒.๒ ด้านเทคโนโลยี (Technology = T)

โอกาส	อุปสรรค
๑. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ทำให้จัดการศึกษาได้หลากหลายรูปแบบ เหมาะสมตามบริบทพื้นที่ และสามารถเข้าถึงการศึกษาในพื้นที่ห่างไกลได้ ๒. การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา ทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สะดวก รวดเร็ว ประหยัดทรัพยากร ๓. ครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ทุกที่ทุกเวลา	๑. การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศที่สะดวกและรวดเร็ว มีแนวโน้มเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์สูง ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิต นักเรียนที่ขาดภูมิคุ้มกันจะมีพฤติกรรมเลียนแบบที่ไม่พึงประสงค์ ๒. ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร (Big Data) ของ สพม.พิษณุโลก อุตรดิตถ์ ยังไม่ครอบคลุมและเป็นปัจจุบัน ส่งผลต่อการวางแผนและบริหารจัดการศึกษา

๒.๓ ด้านเศรษฐกิจ (Economic = E)

โอกาส	อุปสรรค
๑. จังหวัดพิษณุโลก เป็นศูนย์กลางพัฒนาเศรษฐกิจการค้าการลงทุนสี่แยกอินโดจีน จังหวัดอุตรดิตถ์มีจุดผ่านแดนถาวรภูดู่ ทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลต่อการสนับสนุนทรัพยากรในการจัดการศึกษาเพิ่มมากขึ้น ๒. นโยบายเรียนฟรี ๑๕ ปี ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมและเสมอภาค ๓. การระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากทุกภาคส่วนและการสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ส่งผลต่อโอกาสทางการศึกษาของผู้เรียนมากขึ้น ๔. กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) เงินอุดหนุนปัจจัยพื้นฐานสำหรับนักเรียนยากจน เป็นปัจจัยสำคัญต่อการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา	๑. ค่าครองชีพที่สูงขึ้น อัตราการว่างงานสูงขึ้น ผู้ปกครองนักเรียนบางคนไม่มีงานทำ ประสบภาวะยากจน ส่งผลต่อการส่งบุตรหลานเข้าเรียน ๒. ปัญหาที่เกิดจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลต่อรายได้ของผู้ปกครอง ถูกเลิกจ้างหรือต้องย้ายถิ่นฐาน มีภาวะเสี่ยงต่อการออกกลางคันของนักเรียน ๓. ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีภาระหนี้สิน ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่

๒.๔ ด้านกฎหมายและการเมือง (Politics = P)

โอกาส	อุปสรรค
๑. กฎหมายทางการศึกษาเปิดโอกาสให้ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนทั่วไป มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง ๒. นโยบายเรียนฟรี ๑๕ ปี ช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายผู้เรียน และเพิ่มศักยภาพโรงเรียนในการจัดการศึกษา ส่งผลให้ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ๓. การประกันคุณภาพภายนอก กระตุ้นให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานตามหลักสูตร และยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น	๑. การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารระดับสูง ทำให้นโยบายด้านการศึกษาปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย ขาดความต่อเนื่อง ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ๒. การจัดสรรเงินอุดหนุนให้สถานศึกษายังไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน ทำให้ไม่สามารถลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างแท้จริงได้ ๓. นโยบายการลดอัตรากำลัง ทำให้ขาดแคลนบุคลากร ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

๒. การหาค่าคะแนนเฉลี่ยด้านต่าง ๆ ของสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายใน

๒.๑ สภาพแวดล้อมภายนอก

ปัจจัยภายนอก	น้ำหนักคะแนน (เต็ม ๑)	ค่าคะแนน		คะแนนจริง		สรุป
		โอกาส (๑-๕)	อุปสรรค (๑-๕)	โอกาส (+)	อุปสรรค (-)	
๑. ด้านสังคมและวัฒนธรรม	๐.๒๕	๓.๐๐	๒.๐๐	๐.๗๕	๐.๕๐	+๐.๒๕
๒. ด้านเทคโนโลยี	๐.๓๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๐.๙๐	๐.๖๐	+๐.๓๐
๓. ด้านเศรษฐกิจ	๐.๒๕	๓.๕๐	๑.๕๐	๐.๘๘	๐.๓๘	+๐.๕๐
๔. ด้านกฎหมายและการเมือง	๐.๒๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๐.๖๐	๐.๔๐	+๐.๒๐
สรุปปัจจัยภายนอก				+๓.๑๓	-๑.๘๘	+๑.๒๕
เฉลี่ยปัจจัยภายนอก				**+๐.๖๓**		

จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีโอกาสต่อการจัดการศึกษา (+๓.๑๓) และมีอุปสรรคในการจัดการศึกษา (-๑.๘๘) ซึ่งสามารถประเมินได้ว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีโอกาสที่ดีต่อการจัดการศึกษา (+๐.๖๓) ประกอบด้วย

๑. ด้านสังคมและวัฒนธรรม (+๐.๒๕) มีโอกาสมากกว่าอุปสรรค เนื่องจากจังหวัดพิษณุโลกเป็นศูนย์กลางความเจริญรองรับการเป็นศูนย์กลางบริการสี่แยกอินโดจีน มีสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงและมีคุณภาพ สามารถรองรับผู้เรียนได้ตามความต้องการที่หลากหลาย มีแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี ธรรมชาติ

และภูมิปัญญาท้องถิ่นเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และเส้นทางการคมนาคมสะดวกในการเข้าถึงสถานศึกษาในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

๒. ด้านเทคโนโลยี (+๐.๓๐) มีโอกาสมากกว่าอุปสรรค เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ทำให้สามารถจัดการศึกษาได้หลากหลายรูปแบบ เหมาะสมตามบริบทของพื้นที่ และสามารถเข้าถึงการศึกษาในพื้นที่ห่างไกลได้ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา ทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สะดวก รวดเร็ว ประหยัดทรัพยากร ครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ทุกที่ทุกเวลา

๓. ด้านเศรษฐกิจ (+๐.๕๐) มีโอกาสมากกว่าอุปสรรค เนื่องจากจังหวัดพิษณุโลก เป็นศูนย์กลางพัฒนาเศรษฐกิจการค้าการลงทุนสี่แยกอินโดจีน และจังหวัดอุตรดิตถ์ มีจุดผ่านแดนถาวรภูดู่ ทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลต่อการสนับสนุนทรัพยากรในการจัดการศึกษาเพิ่มมากขึ้น งบประมาณสนับสนุนตามนโยบายเรียนฟรี ๑๕ ปี ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมและเสมอภาค กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) เงินอุดหนุนปัจจัยพื้นฐานสำหรับนักเรียนยากจน เป็นปัจจัยสำคัญต่อการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา การระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากทุกภาคส่วน และการสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ส่งผลต่อโอกาสทางการศึกษาของผู้เรียนมากขึ้น

๔. ด้านกฎหมายและการเมือง (+๐.๒๐) มีโอกาสมากกว่าอุปสรรค เนื่องจากนโยบายเรียนฟรี ๑๕ ปี ช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายผู้เรียน และเพิ่มศักยภาพโรงเรียนในการจัดการศึกษา ส่งผลให้ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม กฎหมายทางการศึกษาเปิดโอกาสให้ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนทั่วไป มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และการประกันคุณภาพภายนอก กระตุ้นให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานตามหลักสูตร และยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น

๒.๒ สภาพแวดล้อมภายใน

ปัจจัยภายใน	น้ำหนักคะแนน (เต็ม ๑)	ค่าคะแนน		คะแนนจริง		สรุป
		จุดแข็ง (๑-๕)	จุดอ่อน (๑-๕)	จุดแข็ง (+)	จุดอ่อน (-)	
๑. ด้านโครงสร้างและนโยบาย	๐.๑๕	๓.๐๐	๒.๐๐	๐.๔๕	๐.๓๐	+๐.๑๕
๒. ด้านผลผลิตและการบริการ	๐.๒๕	๓.๕๐	๑.๕๐	๐.๘๘	๐.๓๘	+๐.๕๐
๓. ด้านบุคลากร	๐.๒๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๐.๖๐	๐.๔๐	+๐.๒๐
๔. ด้านประสิทธิภาพการเงิน	๐.๑๐	๓.๕๐	๒.๐๐	๐.๓๕	๐.๒๐	+๐.๑๕
๕. ด้านวัสดุอุปกรณ์	๐.๑๐	๒.๐๐	๓.๐๐	๐.๒๐	๐.๓๐	-๐.๑๐
๖. ด้านบริหารจัดการ	๐.๒๐	๔.๐๐	๒.๐๐	๐.๘๐	๐.๔๐	+๐.๔๐
สรุปปัจจัยภายใน				+๓.๒๘	-๑.๙๘	+๑.๓
เฉลี่ยปัจจัยภายใน				**+๐.๖๕**		

จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีจุดแข็งต่อการจัดการศึกษา (+๓.๒๘) และมีจุดอ่อนในการจัดการศึกษา (-๑.๙๘) ซึ่งสามารถประเมินได้ว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีจุดแข็งต่อการจัดการศึกษา (+๐.๖๕) ประกอบด้วย

๑. ด้านโครงสร้างและนโยบาย (+๐.๑๕) มีจุดแข็งมากกว่าจุดอ่อน เนื่องจากมีวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน นำสู่การปฏิบัติในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีคณะกรรมการบริหารสหวิทยาเขต เป็นเครือข่ายทำให้การบริหารงานทั้ง ๔ ด้าน เกิดความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ การกำหนดบทบาทหน้าที่บุคลากรภายในชัดเจน การมอบหมายงานมีความเหมาะสม ตรงตามความรู้ความสามารถ และสมรรถนะของตำแหน่ง มีความพร้อมสำหรับโครงสร้างพื้นฐานและโครงสร้างการบริหารงานที่เป็นระบบ นโยบายการกระจายอำนาจและใช้พื้นที่เป็นฐาน ส่งผลให้การบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ

๒. ด้านผลผลิตและการบริการ (+๐.๕๐) มีจุดแข็งมากกว่าจุดอ่อน เนื่องจากการให้บริการทางการศึกษาครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย มีการนิเทศ ติดตามอย่างต่อเนื่อง มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และเมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ส่วนใหญ่มีโอกาสเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นและมีงานทำ สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของท้องถิ่น ผู้บริหารหน่วยงาน/สถานศึกษา ครูและบุคลากรทางศึกษา ส่งเสริมและจัดการเรียนรู้อย่างเต็มกำลังความรู้ความสามารถ และใส่ใจบริการ ผู้ปกครอง ภาคประชาชน หน่วยงานภาครัฐ/เอกชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา และมีการเปิดเผยข้อมูลเผยแพร่ข่าวสารผ่านหน้าเว็บไซต์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ทำให้ผู้รับบริการพึงพอใจ

๓. ด้านบุคลากร (+๐.๒๐) มีจุดแข็งมากกว่าจุดอ่อน เนื่องจากผู้บริหารหน่วยงานมีภาวะผู้นำ มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ ยึดหลักธรรมาภิบาล บุคลากรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ความสามารถ และทักษะตรงตามสายงาน ได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

๔. ด้านประสิทธิภาพการเงิน (+๐.๑๕) มีจุดแข็งมากกว่าจุดอ่อน เนื่องจากมีการวางแผนการใช้งบประมาณอย่างเป็นระบบ มีระบบสารสนเทศสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการเงิน บัญชีและพัสดุ ส่งผลให้การบริหารงบประมาณสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ การบริหารงบประมาณโดยการมีส่วนร่วม ทำให้สามารถดำเนินการได้ตรงตามความต้องการจำเป็น โปร่งใส ตามหลักธรรมาภิบาล และมีศักยภาพในการระดมทรัพยากรเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

๕. ด้านวัสดุอุปกรณ์ (-๐.๑๐) มีจุดอ่อนมากกว่าจุดแข็ง เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขาดแคลนครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน โรงเรียนขนาดเล็กบางแห่งขาดแคลนโต๊ะ-เก้าอี้ นักเรียน

๖. ด้านบริหารจัดการ (+๐.๔๐) มีจุดแข็งมากกว่าจุดอ่อน เนื่องจากมีการกระจายอำนาจ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามหลักธรรมาภิบาล โดยใช้พื้นที่เป็นฐานใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อน ส่งผลให้การบริหารจัดการทั้ง ๔ ด้าน มีความคล่องตัวสูง มีระบบติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานส่งผลให้งานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการประสานบูรณาการกลไกความร่วมมือในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ค่าคะแนนโอกาสและอุปสรรค และปัจจัยสภาพแวดล้อมภายใน ค่าคะแนนจุดแข็งและจุดอ่อน นำไปสู่การจัดทำกราฟแสดงสถานภาพของหน่วยงาน ทำให้เห็นว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาส มีปัจจัยภายในที่เข้มแข็ง มีจุดแข็งมากกว่าจุดอ่อน และมีโอกาสมากกว่าอุปสรรค มีความพร้อมสูง มีการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน ซึ่งอยู่ในสถานภาพ “Star” (เอื้อและแข็ง) นำไปสู่การพัฒนาให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงด้านการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

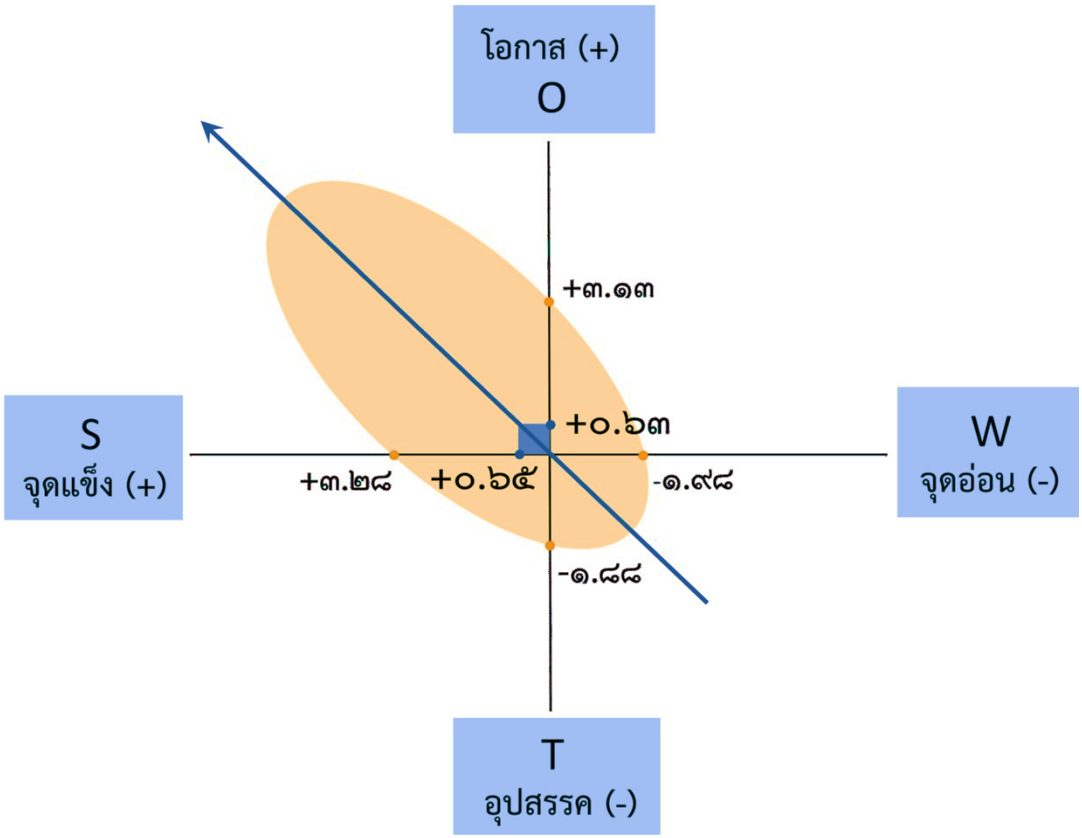

จากกฎหมาย แผนที่สำคัญ นโยบาย แนวโน้มสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผลการดำเนินงานที่ผ่านมา จำเป็นต้องพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาให้ตอบสนองต่อเด็กและเยาวชน ให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ให้มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นเพียงพอที่จะเติบโตเป็นทรัพยากรมนุษย์ สามารถสร้างผลิตภาพสูงต่อเศรษฐกิจไทยในอนาคต จึงกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รายละเอียดปรากฏในส่วนที่ ๒ สาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ส่วนที่ ๒ สาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการศึกษาเพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศ โดยมีเป้าหมายผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน เป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งของประเทศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ ในระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ดังนี้

วิสัยทัศน์

ภายในปี ๒๕๗๐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงด้านการบริหารจัดการศึกษา สืบสานศาสตร์พระราชา ผู้เรียนมีความรู้ มีความสุข มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ อย่างมีคุณภาพและเต็มศักยภาพ

พันธกิจ

๑. ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาสถานศึกษาให้มีความปลอดภัย นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ ทักษะในการป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบ เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของสังคม

๒. เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ เต็มตามศักยภาพบนพื้นฐานความแตกต่างอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

๓. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ มีความสุข มีสมรรถนะตามหลักสูตรและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีความภาคภูมิใจ รักความเป็นไทย

๔. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองทิศทางการพัฒนาประเทศ

๕. พัฒนาองค์กรให้มีสมรรถนะสูงโดยใช้นวัตกรรม (Innovation) และเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อน เชื่อมโยงและแบ่งปันข้อมูล (Sharing Data) โดยบูรณาการกับทุกภาคส่วนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

๖. น้อมนำศาสตร์พระราชา สู่การบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ให้เป็นไปตามกลไกการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ และขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมสู่การปฏิบัติอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์

๑. ผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา มีความปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ รองรับวิถีชีวิตใหม่ รวมถึงมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี

๒. ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน เต็มตามศักยภาพ บนพื้นฐานความแตกต่างอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

๓. ผู้เรียน ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานของหลักสูตร สอดคล้องกับศักยภาพ เป็นผู้มีความรู้ มีความสุข มีสมรรถนะตามหลักสูตร เห็นคุณค่าประวัติศาสตร์ และ Soft Power ของไทยในการสื่อสารภาพลักษณ์ความเป็นไทยสู่สากล น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติอย่างยั่งยืน มีทักษะอาชีพและมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑

๔. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี มีสมรรถนะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ จรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งจิตวิญญาณความเป็นครู

๕. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง มีนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการ มีผลงานเชิงประจักษ์ และเป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานระดับประเทศและนานาชาติ

๖. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสผ่านเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัด

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์

๑. ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการดูแลความปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ เช่น ภัยยาเสพติด ภัยความรุนแรง ภัยพิบัติต่าง ๆ อุบัติเหตุ โรคอุบัติใหม่ ฝุ่น PM 2.5 การค้ามนุษย์ การคุกคามในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงอาชญากรรมไซเบอร์ และสามารถปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ เป็นต้น

๒. สถานศึกษา ได้รับการพัฒนาให้มีความปลอดภัย รวมถึงมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี

๓. สถานศึกษา ได้รับการส่งเสริมให้มีความร่วมมือกับหน่วยงานภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องเพื่อความปลอดภัยของผู้เรียน

ตัวชี้วัด

ที่	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (ปี)				
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๑	ร้อยละของผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะ เพื่อรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบ	ร้อยละ	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕	๑๐๐
๒	ร้อยละของสถานศึกษามีผลการประเมินความเสี่ยง และมีแผน/มาตรการ กิจกรรมในการสร้างความตระหนักรู้ (Safety Awareness) หรือทักษะในการรับมือด้านความปลอดภัย (Safety Action) ทุกรูปแบบ ผ่านเกณฑ์ในระดับดี และมีการดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบ	ร้อยละ	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕	๑๐๐

แนวทางการพัฒนา

ที่	แนวทางการพัฒนา
๑	ส่งเสริม พัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต เพื่อให้มีทักษะ สามารถดูแลตนเอง สังคม และดำเนินชีวิตในวิถีใหม่ได้อย่างถูกต้อง
๒	ขับเคลื่อนการพัฒนาระบบและกลไกการดูแลความปลอดภัยให้กับผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา ให้ได้รับความปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ และพร้อมปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง
๓	ส่งเสริมให้มีช่องทางรับเรื่อง แจ้งเหตุให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง ครู เพื่อสื่อสารกับหน่วยงานต้นสังกัดโดยตรง
๔	ส่งเสริมการใช้ Big Data และแอปพลิเคชันในการเฝ้าระวังเชิงรุก เพื่อสามารถคาดการณ์ภัยที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต การซักซ้อมในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่ผู้เรียนอาจต้องเผชิญ
๕	ส่งเสริมการเชื่อมโยงฐานข้อมูลทั้งหน่วยงานในสังกัดและหน่วยงานภายนอก ให้สามารถแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยได้อย่างทันท่วงที
๖	พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นพื้นที่ปลอดภัยสำหรับผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ระดมทรัพยากรเพื่อการปรับปรุง บำรุงรักษา อาคารสถานที่ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และความปลอดภัยของผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงส่งเสริมและประสานการสนับสนุนบุคลากรด้านจิตวิทยาและด้านความปลอดภัย ทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา
๗	ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษา ให้มีความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงมหาดไทย , กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นต้น เพื่อเสริมสร้างและปลูกฝังให้ผู้เรียนมีทักษะในการปรับตัวและป้องกันตัวด้านความปลอดภัย
๘	ส่งเสริมให้มีการประเมินความเสี่ยงด้านความปลอดภัย และจัดทำแผนบริหารจัดการด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา จัดระบบความปลอดภัยในภาพรวมให้เหมาะสมกับบริบท
๙	จัดกิจกรรมในการสร้างความตระหนักรู้ (Safety Awareness) หรือการซักซ้อมในการรับมือกับภัยพิบัติและภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ (Safety Action) ที่ผู้เรียนอาจต้องเผชิญและมีแผน/มาตรการในการรับมือกับโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดขึ้นได้ในวิถีชีวิตใหม่ เพื่อให้สถานศึกษาเป็นพื้นที่ปลอดภัย

กลยุทธ์ที่ ๒ เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาที่มีคุณภาพ บนพื้นฐานความแตกต่างอย่างเต็มตามศักยภาพ

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์

๑. ประชากรวัยเรียนระดับการศึกษาภาคบังคับ ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคจนจบการศึกษาภาคบังคับ

๒. ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้รับการส่งเสริมให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓. เด็กพิการและเด็กด้อยโอกาส ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

๔. ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

๕. เด็กกลุ่มเสี่ยงที่จะออกจากระบบการศึกษา เด็กตกหล่น เด็กออกกลางคัน ได้รับการช่วยเหลือให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวชี้วัด

ที่	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (ปี)				
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๑	อัตราการเข้าเรียนสุทธิระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ร้อยละ	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐
๒	ร้อยละของเด็กออกกลางคัน เด็กตกหล่น กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา หรือได้รับการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสม	ร้อยละ	๘๐	๘๕	๙๐	๙๓	๙๕
๓	จำนวนของผู้เรียนที่เป็นผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสได้รับการศึกษาที่เหมาะสมตามความจำเป็นและศักยภาพ	คน	ไม่น้อยกว่า ๑๔,๐๐๐ คน/ปี	ไม่น้อยกว่า ๑๔,๐๐๐ คน/ปี	ไม่น้อยกว่า ๑๔,๐๐๐ คน/ปี	ไม่น้อยกว่า ๑๔,๐๐๐ คน/ปี	ไม่น้อยกว่า ๑๔,๐๐๐ คน/ปี
๔	จำนวนของผู้เรียนที่เป็นผู้มีความสามารถพิเศษ ได้รับการส่งเสริมศักยภาพที่เหมาะสม	คน	ไม่น้อยกว่า ๑,๒๐๐ คน/ปี	ไม่น้อยกว่า ๑,๒๐๐ คน/ปี	ไม่น้อยกว่า ๑,๒๐๐ คน/ปี	ไม่น้อยกว่า ๑,๒๐๐ คน/ปี	ไม่น้อยกว่า ๑,๒๐๐ คน/ปี
๕	ร้อยละของสถานศึกษามีการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการรับและให้บริการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ	ร้อยละ	๙๐	๙๓	๙๕	๙๘	๑๐๐

ที่	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (ปี)				
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๖	ร้อยละของผู้เรียนที่จบการศึกษาภาคบังคับได้รับโอกาสในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพในอนาคต	ร้อยละ	๙๐	๙๓	๙๕	๙๘	๑๐๐
๗	ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน	ร้อยละ	๗๐	๗๕	๘๐	๘๐	๘๐

แนวทางการพัฒนา

ที่	แนวทางการพัฒนา
การสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน	
๑	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นรายบุคคล เป็นฐานข้อมูลในการบริหารจัดการศึกษา รวมทั้งบูรณาการและเชื่อมโยงฐานข้อมูลกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อดูแลและป้องกันไม่ให้ผู้เรียนออกจากระบบการศึกษา
๒	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของสังคมอย่างต่อเนื่อง ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และระดมทรัพยากรเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
๓	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนให้มีเทคโนโลยีดิจิทัล หรือนวัตกรรมในการสร้างโอกาสทางการศึกษาให้ผู้เรียนทุกคน ทุกพื้นที่เข้าถึงการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ
๔	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พัฒนาระบบสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยบุคคล ครอบครัว (Home School) องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ และสถานประกอบการในศูนย์การเรียนตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒
๕	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา นำระบบแพลตฟอร์มมาใช้ในการส่งต่อ ติดตาม และค้นหานักเรียน เพื่อช่วยเหลือเด็กตกหล่น เด็กออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา หรือได้รับการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสม
๖	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา กำหนดแนวทางและกระบวนการในการส่งต่อนักเรียนให้ได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น หรือมีทักษะอาชีพในการดำรงชีวิต
๗	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา พัฒนารูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสื่อบริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา รวมทั้งกระบวนการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการพัฒนาศักยภาพของเด็กพิการ

ที่	แนวทางการพัฒนา
ดูแล ส่งเสริมการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาของผู้เรียน	
๘	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา จัดการศึกษาให้ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
๙	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา สร้างการศึกษาทางเลือกและการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ที่หลากหลายให้กับผู้เรียนกลุ่มเสี่ยงออกจากระบบการศึกษา กลุ่มที่มีภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ กลุ่มที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษา การทำงานหรือการฝึกอบรม (NEETs) และกลุ่มเปราะบาง ในการเข้าถึงการศึกษา การเรียนรู้ และมีพื้นฐานการประกอบอาชีพหรือทักษะอาชีพอย่างเท่าเทียม
๑๐	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ส่งเสริมเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาส มีโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มีทักษะชีวิต ทักษะวิชาการ และทักษะวิชาชีพ สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นสามารถพึ่งตนเองได้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล
๑๑	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมให้มีคุณภาพ และเกิดการบูรณาการอย่างยั่งยืน
๑๒	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา จัดสรรงบประมาณเป็นการเฉพาะสำหรับผู้เรียนเพื่อแก้ไขปัญหาด้านความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
เพิ่มโอกาสการเข้าถึงสถานศึกษาที่มีคุณภาพทุกพื้นที่	
๑๓	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดสรรเงินอุดหนุนและทรัพยากรที่จำเป็น รวมถึงประสานการสนับสนุนทรัพยากรแก่สถานศึกษาในพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร เพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา
๑๔	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา พัฒนาโรงเรียนคุณภาพ ให้สามารถเพิ่มโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ ๓ ยกระดับคุณภาพผู้เรียน ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์

๑. ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามมาตรฐานของหลักสูตร สอดคล้องกับศักยภาพ เป็นผู้มีความรู้ มีความสุข มีสมรรถนะตามหลักสูตร เห็นคุณค่าประวัติศาสตร์ และ Soft Power ในการสื่อสารภาพลักษณ์ความเป็นไทยสู่สากล น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ มีทักษะอาชีพ และมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑

๒. ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นพลเมืองที่รู้สิทธิและหน้าที่อย่างมีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ มีความรักและความภูมิใจในความเป็นไทย

๓. สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๔. สถานศึกษา สามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และมีระบบการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตัดสินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ยืดหยุ่นตอบสนองต่อความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล (Personalized Learning)

๕. ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี มีสมรรถนะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ จรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งจิตวิญญาณความเป็นครู

ตัวชี้วัด

ที่	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (ปี)				
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๑	ร้อยละของผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ สมรรถนะตามหลักสูตร และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑	ร้อยละ	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕	๑๐๐
๒	ร้อยละของสถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาที่ยืดหยุ่นตอบสนองต่อความถนัดและความสนใจของผู้เรียน	ร้อยละ	๖๐	๗๐	๘๐	๙๐	๑๐๐
๓	ร้อยละของสถานศึกษาที่สามารถจัดการเรียนรู้หรือจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน โดยใช้เครื่องมือคัดกรอง/สำรวจความถนัดและความสนใจของผู้เรียน	ร้อยละ	๕๐	๕๕	๖๐	๖๕	๗๐
๔	ร้อยละของสถานศึกษา ที่มีการจัดกิจกรรมที่เป็น Soft Power ในการสร้างเสริมความสุขให้กับผู้เรียน สื่อสารภาพลักษณ์ความเป็นไทยสู่สากล	ร้อยละ	๖๐	๗๐	๘๐	๙๐	๑๐๐
๕	ร้อยละของสถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาตามศักยภาพของผู้เรียนรายบุคคล นำไปสู่การมีอาชีพและมีงานทำ	ร้อยละ	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕	๑๐๐
๖	ร้อยละของสถานศึกษาบูรณาการแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์หน้าที่พลเมือง และศีลธรรม	ร้อยละ	๓๐	๓๕	๔๐	๕๐	๖๐
๗	ร้อยละของสถานศึกษาที่มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นพลเมืองที่รู้สิทธิและหน้าที่อย่างมีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ มีความรักและความภูมิใจในความเป็นไทย	ร้อยละ	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕	๑๐๐

ที่	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (ปี)				
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๘	ร้อยละของสถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ร้อยละ	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕	๑๐๐
๙	ร้อยละของสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพและเต็มศักยภาพ	ร้อยละ	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕	๑๐๐
๑๐	ร้อยละของสถานศึกษามีการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล (Personalized Learning)	ร้อยละ	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕	๑๐๐
๑๑	ร้อยละของครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาตนเองตามจรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ	ร้อยละ	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕	๑๐๐
๑๒	ร้อยละของสถานศึกษา มีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการและการให้บริการทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	ร้อยละ	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕	๑๐๐

แนวทางการพัฒนา

ที่	แนวทางการพัฒนา
๑	พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรรายวิชา ที่ยืดหยุ่นตอบสนองต่อความถนัดและความสนใจของผู้เรียน เป็นไปตามจุดเน้นสมรรถนะของหลักสูตร และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑
๒	พัฒนาและส่งเสริมผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาพหุปัญญารายบุคคล โดยมีเครื่องมือคัดกรอง /สำรวจแวว / วัดความสามารถ ความถนัด สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตอบสนองความแตกต่างทางพหุปัญญาของผู้เรียน โดยครูออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสอดคล้องตามบริบทและวัฒนธรรม คำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลตามความถนัด ความสนใจ ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ
๓	ส่งเสริมให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา จัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีวินัย มีความรักในสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ สู่การปฏิบัติ
๔	ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษา ตามความถนัดและศักยภาพของแต่ละบุคคล วางรากฐานการศึกษาเพื่ออาชีพให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ

ที่	แนวทางการพัฒนา
๕	ส่งเสริม พัฒนาทักษะด้านดิจิทัลและด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่นำไปสู่ Digital Life & Learning
๖	ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่เป็น Soft Power ในสถานศึกษา
๗	พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ที่มีการบูรณาการแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและศีลธรรม
๘	ส่งเสริมให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม (Co-creation) ให้กับผู้เรียนในทุกระดับชั้น
๙	พัฒนาศักยภาพครูในด้านการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (Assessment For Learning) ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล (Personalized Learning) เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการแบบ Intensive Training การอบรมแบบออนไลน์ (Online Training) การอบรมแบบเรียนรู้ด้วยตนเอง (e-learning) เป็นต้น
๑๐	ส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มีจรรยาบรรณ และจิตวิญญาณความเป็นครู
๑๑	ส่งเสริมสนับสนุนศูนย์พัฒนาศักยภาพบุคคลเพื่อความเป็นเลิศ (HCEC) เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน
๑๒	พัฒนาและส่งเสริมให้มีแพลตฟอร์มการจัดการเรียนรู้อัจฉริยะ ที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการสอนที่มีคุณภาพ และการประเมินและพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล (Personalized Learning) สำหรับผู้เรียนทุกช่วงวัย
๑๓	ส่งเสริมและพัฒนาระบบบริหารจัดการสถานศึกษาและการให้บริการทางการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

กลยุทธ์ที่ ๔ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์

๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีการนำระบบข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการและการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีนวัตกรรมการบริหารจัดการที่มีมาตรฐานได้คุณภาพ เทียบเคียงมาตรฐานสากล

๓. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีระบบการบริหารทรัพยากรภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับบริบท

๔. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และยั่งยืน

๕. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การปฏิบัติบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล อย่างมีประสิทธิภาพ

๖. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ผ่านการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัด

๗. สถานศึกษาในพื้นที่ลักษณะพิเศษ (พื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร) และโรงเรียนคุณภาพได้รับการพัฒนาประสิทธิภาพที่เหมาะสมกับบริบท

ตัวชี้วัด

ที่	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (ปี)				
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๑	ร้อยละของหน่วยงานและสถานศึกษามีการพัฒนาบริหารจัดการและการให้บริการการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	ร้อยละ	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕	๑๐๐
๒	ร้อยละของหน่วยงานและสถานศึกษาที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับชุมชน/หน่วยงาน/องค์กร/บุคคลภายนอก ในการบริหารจัดการและการให้บริการการศึกษา	ร้อยละ	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕	๑๐๐
๓	ร้อยละของสถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละ	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕	๑๐๐
๔	ร้อยละของสถานศึกษาที่มีผลการประกันคุณภาพภายในระดับดีเลิศขึ้นไป	ร้อยละ	๗๖	๗๗	๗๘	๗๙	๘๐
๕	ร้อยละของสถานศึกษาที่มีผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัด	ร้อยละ	๙๐	๙๓	๙๕	๙๘	๑๐๐
๖	ร้อยละของสถานศึกษาในพื้นที่ลักษณะพิเศษ (พื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร) และโรงเรียนคุณภาพที่มีการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรร่วมกันได้สำเร็จตามเป้าหมาย	ร้อยละ	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕	๑๐๐

แนวทางการพัฒนา

ที่	แนวทางการพัฒนา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีการนำระบบข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการและการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ	
๑	พัฒนาระบบสารสนเทศให้มีระบบข้อมูลจัดการและรายงาน เช่น ปพ. Online/ระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล/ระบบบริหารทรัพยากรบุคคล/ระบบจัดเก็บข้อมูลสิ่งก่อสร้าง และการให้บริการอื่น ๆ
๒	พัฒนาบุคลากรให้มีทักษะพื้นฐานด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล

ที่	แนวทางการพัฒนา
๓	สร้าง พัฒนาและส่งเสริมการใช้ระบบบริหารด้านการจัดการศึกษาพื้นฐานที่ดีสำหรับสถานศึกษา ให้เป็นระบบเดียวเพื่อลดภาระงานครู ลดความซ้ำซ้อนของระบบงานและการจัดเก็บข้อมูล
๔	จัดหาอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่เหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการของการดำเนินงาน โดยวิธีการสนับสนุนงบประมาณหรือขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการ/ภาคีเครือข่าย เพื่อรองรับการทำงานและการจัดการเรียนการสอน
๕	ส่งเสริมให้นำโปรแกรมสำเร็จรูปด้านการบริหารจัดการในระบบงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มาใช้ในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีนวัตกรรมการบริหารจัดการที่มีมาตรฐาน ได้คุณภาพเทียบเคียงมาตรฐานสากล	
๖	ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้พัฒนานวัตกรรมทางการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการดำเนินงาน
๗	พัฒนาความรู้และทักษะในการพัฒนานวัตกรรม ให้กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ
๘	ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอผลการพัฒนานวัตกรรมเพื่อยกย่องให้เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี
๙	ใช้ระบบนิเทศ กำกับ ติดตาม ในการส่งเสริมพัฒนาและเผยแพร่ผลการพัฒนานวัตกรรมในระดับต่าง ๆ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีระบบการบริหารทรัพยากรภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับบริบท	
๑๐	จัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องต่อความต้องการจำเป็นของแต่ละสถานศึกษากับประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการศึกษาที่เกิดขึ้น โดยจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องต่อ
๑๑	จัดทำกรอบและจัดสรรอัตรากำลังให้มีความเหมาะสม ตามความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา
๑๒	ปรับจำนวนบุคลากรให้มีความเหมาะสมกับโครงสร้างองค์กรเพื่อความยืดหยุ่นทันสมัยรองรับการเปลี่ยนแปลง
๑๓	ปรับปรุง ระเบียบ วิธีการให้มีการกระจายอำนาจการบริหารงานภายในองค์กร
๑๔	เสริมสร้างขวัญกำลังใจในความก้าวหน้าทางวิชาชีพ และการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากร
๑๕	พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับ Digital Literacy และสมรรถนะครูในทุกด้าน
๑๖	ส่งเสริม พัฒนา ปลูกฝังสร้างจิตสำนึก และทบทวน ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณธรรม จริยธรรมและการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล

ที่	แนวทางการพัฒนา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และยั่งยืน	
๑๗	ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาทั้งในและนอกสังกัด เพื่อบูรณาการการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยใช้โรงเรียนและสหวิทยาเขตเป็นฐาน ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ โดยนำเทคโนโลยีเข้ามาสนับสนุน
๑๘	ส่งเสริมทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สนับสนุนทรัพยากร (มาตรการทางภาษี บุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก)
๑๙	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ การบริหารจัดการศึกษาจากภาคส่วนต่าง ๆ
๒๐	บูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานในการจัดการศึกษา (Open Data/Data Catalog) ทั้งในหน่วยงานภายในและภายนอก
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การปฏิบัติ บริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล อย่างมีประสิทธิภาพ	
๒๑	ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การปฏิบัติ
๒๒	ส่งเสริม พัฒนา ให้ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการศึกษา
๒๓	ส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษานำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาผ่านการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ตามเกณฑ์มาตรฐาน และตัวชี้วัด	
๒๔	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขับเคลื่อนการปฏิบัติงานตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส
๒๕	สถานศึกษาดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส
๒๖	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา นิเทศกำกับ ติดตาม การดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส

โครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

โครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐					รวมทั้งสิ้น	กลุ่ม/หน่วยที่รับผิดชอบ
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐		
รวมทั้งสิ้น	**๒,๖๗๖,๕๐๐**	**๒,๗๔๐,๐๐๐**	**๒,๗๗๐,๐๐๐**	**๒,๗๗๐,๐๐๐**	**๒,๗๗๐,๐๐๐**	**๑๓,๗๒๖,๕๐๐**	
กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ							
๑. ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	๒๒๔,๕๐๐	๒๓๐,๐๐๐	๒๓๐,๐๐๐	๒๓๐,๐๐๐	๒๓๐,๐๐๐	**๑,๑๔๔,๕๐๐**	กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
๒. ขับเคลื่อนความปลอดภัยในสถานศึกษา	๒๔,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	**๑๔๔,๐๐๐**	กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
กลยุทธ์ที่ ๒ เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาที่มีคุณภาพ บนพื้นฐานความแตกต่างอย่างเต็มตามศักยภาพ							
๑. ยกระดับคุณภาพการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา	๗๖,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	**๓๙๖,๐๐๐**	กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
กลยุทธ์ที่ ๓ ยกระดับคุณภาพผู้เรียน ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑							
๑. ยกระดับคุณภาพผู้เรียน	๕๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๗๐,๐๐๐	๗๐,๐๐๐	๗๐,๐๐๐	**๓๒๐,๐๐๐**	กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลฯ
๒. ส่งเสริมและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา	๒๓๕,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	**๑,๒๓๕,๐๐๐**	กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลฯ
๓. รวมพลังครูเพื่อสร้างศิษย์	๑๗๗,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	**๙๕๗,๐๐๐**	กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลฯ

โครงการ	ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐					รวมทั้งสิ้น	กลุ่ม/หน่วยที่รับผิดชอบ
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐		
๔. ส่งเสริมการจัดการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา	๒๓๕,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	**๑,๒๓๕,๐๐๐**	กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลฯ
๕. พัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา	๖๔๕,๐๐๐	๖๔๕,๐๐๐	๖๔๕,๐๐๐	๖๔๕,๐๐๐	๖๔๕,๐๐๐	**๓,๒๒๕,๐๐๐**	กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
กลยุทธ์ที่ ๔ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา							
๑. พัฒนาประสิทธิภาพและมาตรฐานการปฏิบัติราชการสู่ระบบบริหารจัดการภาครัฐ ๔.๐	๓๗๒,๐๐๐	๓๗๕,๐๐๐	๓๗๕,๐๐๐	๓๗๕,๐๐๐	๓๗๕,๐๐๐	**๑,๘๗๒,๐๐๐**	กลุ่มอำนวยการ
๒. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคล	๑๖๔,๐๐๐	๑๖๕,๐๐๐	๑๖๕,๐๐๐	๑๖๕,๐๐๐	๑๖๕,๐๐๐	**๘๒๔,๐๐๐**	กลุ่มบริหารงานบุคคล
๓. ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามข้อตกลง (PA)	๕๓,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	**๒๕๓,๐๐๐**	กลุ่มบริหารงานบุคคล
๔. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาล	๑๑๒,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	**๕๑๒,๐๐๐**	กลุ่มนโยบายและแผน
๕. ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมการศึกษาทางไกลเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	๙๙,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	**๔๙๙,๐๐๐**	กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลฯ
๖. พัฒนางานด้านการเงิน บัญชี และพัสดุ	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	**๕๐๐,๐๐๐**	กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์

โครงการ	ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐					รวมทั้งสิ้น	กลุ่ม/หน่วยที่รับผิดชอบ
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐		
๗. พัฒนาประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน	๗๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	**๓๙๐,๐๐๐**	หน่วยตรวจสอบภายใน
๘. ยกระดับและเสริมสร้างประสิทธิภาพด้านกฎหมายและวินัย	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	**๑๕๐,๐๐๐**	กลุ่มกฎหมายและคดี
๙. เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ITA)	๑๐,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	**๗๐,๐๐๐**	กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลฯ

ส่วนที่ ๓ การขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ

แนวทางการบริหารแผนสู่การปฏิบัติ

แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ และสถานศึกษาในสังกัด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตอบสนองความเปลี่ยนแปลง โดยมีเป้าหมายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ เชื่อมโยงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๗๓) และเพื่อให้การบริหารแผนสู่การปฏิบัติมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด สอดคล้องกับเป้าหมายการให้บริการทางการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จึงกำหนดแนวทางในการบริหารแผนสู่การปฏิบัติ ดังนี้

๑. สร้างการรับรู้และความเข้าใจให้กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด เกี่ยวกับความเป็นมาและความเชื่อมโยงของแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ กับนโยบายและแผนที่สำคัญอื่น ๆ ทั้งในระดับรัฐบาล กระทรวง ภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด เพื่อให้เกิดการรับรู้ เข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

๒. เน้นย้ำให้ผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ให้ความสำคัญและพิจารณาใช้แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ เป็นเครื่องมือในการกำหนดนโยบาย แผน และกรอบแนวทางในการดำเนินงานและบริหารจัดการศึกษา

๓. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบาย มาตรการ และโครงการที่เป็นรูปธรรม สำหรับการดำเนินงานในแต่ละปีงบประมาณ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๔. จัดสรรและสนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากรอย่างเพียงพอต่อการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๕. พัฒนาศักยภาพบุคลากรหน่วยงาน/สถานศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยเทคนิควิธีการใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการสร้างแรงจูงใจที่เหมาะสม สร้างขวัญกำลังใจด้วยการยกย่องชมเชย ให้รางวัลบุคลากรที่ดำเนินงานและประสบความสำเร็จอย่างมีคุณภาพ

๖. กำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ โดยการสร้างความเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศ เสริมสร้างกลไกการติดตาม ตรวจสอบ พัฒนาระบบการรายงานผล นำข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับและทบทวน และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สู่สาธารณชน

ทั้งนี้ แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับนี้ ได้กำหนดเป้าหมายภาพรวมและตัวชี้วัดปลายทางในปี ๒๕๗๐ มีจำนวนตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย ในระยะ ๕ ปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดสามารถนำไปกำหนดแผนปฏิบัติการในการขับเคลื่อนให้เหมาะสมในแต่ละปี และนำแนวทางการพัฒนาที่กำหนดไว้ไปปรับใช้ได้ตามบริบท เพื่อให้บรรลุค่าเป้าหมายภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐

เงื่อนไขความสำเร็จ

แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีเงื่อนไขความสำเร็จ ดังนี้

๑. ความต่อเนื่องด้านนโยบายทุกระดับที่เกี่ยวข้อง

๒. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัด มีแผนและกลยุทธ์สู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยมีการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด ผู้รับผิดชอบ และกำหนดเวลาที่เหมาะสม

๓. การได้รับการสนับสนุนทรัพยากรด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อย่างเพียงพอ และบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง และครอบคลุมภารกิจ

๔. การดำเนินการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัด เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้หน่วยงาน/สถานศึกษา องค์กร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องให้ความสำคัญในการบริหารจัดการ การติดตาม การประเมินผลที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานและการทำงานแบบมีส่วนร่วมที่เอื้อต่อการพัฒนา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด ผ่านระบบการติดตามประเมินผลที่ทันสมัยด้วยการใช้เทคโนโลยี

๕. การสร้างและประสานเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนและบูรณาการขับเคลื่อนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีผู้รับผิดชอบการสร้างและประสานเครือข่ายความร่วมมือที่ชัดเจน

๖. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดทำหรือปรับเปลี่ยนแผนที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนปฏิบัติการประจำปี และแผนอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับแผนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๗. สถานศึกษาในสังกัด นำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดทำหรือปรับเปลี่ยนแผนที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี และแผนอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับแผนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ภาคผนวก

กฎหมาย ระเบียบ และแผนที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีการประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๐ ซึ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา มีบทบัญญัติไว้ใน มาตรา ๕๔ รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคที่หนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ การดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย

การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตนและมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาตามวรรคสอง หรือให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามวรรคสาม รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดคำนิยามการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การศึกษาระดับก่อนอุดมศึกษา และกำหนดในมาตรา ๑๐ การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ

การศึกษาสำหรับคนพิการ ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๘/๒๕๕๙ เรื่องให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๕ ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

ได้กำหนดนิยามการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๕ ปี เป็นการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล) (ถ้ามี) ระดับประถมศึกษา จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๖ หรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.๓) หรือเทียบเท่า และให้หมายความรวมถึงการศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดให้รัฐมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานรัฐทุกหน่วยมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ โดยมีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ ประกอบด้วยความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ และประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ การพัฒนาประเทศในช่วงเวลาของยุทธศาสตร์ชาติจะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ” ซึ่งยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ๖ ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ๑) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ๒) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ๔) ยุทธศาสตร์การสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางสังคม ๕) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ ๖) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ดังนั้น เพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติและในทุกช่วงวัย สามารถได้รับการพัฒนาและยกระดับได้เต็มศักยภาพและเหมาะสม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ จึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการแก้ไขปัญหาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบัน และการเสริมสร้างและยกระดับการพัฒนาที่ให้ความสำคัญครอบคลุมทั้งในส่วนของการพัฒนาทุนมนุษย์ ปัจจัย และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วยการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ควบคู่กับการปฏิรูปที่สำคัญทั้งในส่วนของการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม เพื่อให้คนมีความดีอยู่ใน “วิถี” การดำเนินชีวิต และมีจิตสำนึกร่วมในการสร้างสังคมที่น่าอยู่ และมีการปฏิรูปการเรียนรู้แบบพลิกโฉมในทุกระดับตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาและการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถกำกับการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้อย่างต่อเนื่องแม้จะออกจากระบบการศึกษาแล้ว รวมถึงความตระหนัก

ถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย ตลอดจนพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท และเพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์สามารถขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้มีการกำหนดแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้เห็นกรอบแนวทางในการดำเนินการที่ชัดเจนขึ้น

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เป็นแผนระดับสองที่จัดทำไว้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยจะมีผลผูกพันต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น รวมทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณจะต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๓ ประเด็น ประกอบด้วย ๑) ความมั่นคง ๒) การต่างประเทศ ๓) การพัฒนาการเกษตร ๔) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ๕) การท่องเที่ยว ๖) การพัฒนาพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ ๗) โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล ๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่ ๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ ๑๐) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้ ๑๓) การสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ๑๔) ศักยภาพการกีฬา ๑๕) พลังทางสังคม ๑๖) เศรษฐกิจฐานราก ๑๗) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม ๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน ๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ ๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ ๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และ ๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม โดยมีแผนแม่บทที่กระทรวงศึกษาธิการได้รับมอบหมายให้ดำเนินการ ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑๑ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ได้กำหนดแผนย่อยไว้ ๕ แผนย่อย เพื่อพัฒนาและยกระดับทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เต็มศักยภาพและเหมาะสม ดังนี้ ๑) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ ๒) การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย ๓) การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ๔) การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน ๕) การส่งเสริมศักยภาพวัยผู้สูงอายุ โดยกระทรวงศึกษาธิการได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานสนับสนุนแผนแม่บทดังกล่าว และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะมีความเกี่ยวข้องกับแผนแม่บทย่อยที่ ๒) และ ๓)

ประเด็นที่ ๑๒ การพัฒนาการเรียนรู้

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นทั้งการแก้ไขปัญหาในปัจจุบัน การเสริมสร้างและยกระดับการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถกำกับการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้อย่างต่อเนื่องแม้จะออกจากระบบการศึกษาแล้ว ควบคู่กับการส่งเสริมการพัฒนาคนไทยตามพหุปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ รวมถึงการสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง โดยประกอบด้วย ๒ แผนย่อย ดังนี้

๑) การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ และ ๒) การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย โดยกระทรวงศึกษาธิการได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการแผนแม่บทดังกล่าว ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและปัจจัยภายใต้แผนแม่บทดังกล่าวทุกองค์ประกอบ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นแผนระดับ ๒ ซึ่งเป็นแผนพัฒนาที่จัดทำโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของรัฐบาล และสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและโลก รวมถึงมีความสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาวที่จะช่วยสนับสนุนให้การพัฒนาประเทศได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนบนเป้าหมายร่วมที่ชัดเจน และยังเอื้อประโยชน์ต่อการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลความสำเร็จของแผน เพื่อนำมาปรับปรุงกระบวนการและวิธีการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่มุ่งหวังได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ประกอบด้วย ๑๓ หมุดหมาย ได้แก่ หมุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง หมุดหมายที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน หมุดหมายที่ ๓ ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก หมุดหมายที่ ๔ ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง หมุดหมายที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค หมุดหมายที่ ๖ ไทยเป็นฐานการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะที่สำคัญของโลก หมุดหมายที่ ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็งมีศักยภาพสูงและสามารถแข่งขันได้ หมุดหมายที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน หมุดหมายที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม หมุดหมายที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ หมุดหมายที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หมุดหมายที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต และหมุดหมายที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน โดยหมุดหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมากที่สุดคือ หมุดหมายที่ ๑๒ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

หมุดหมายที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

หมุดหมายที่ ๑๒ มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๓ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในประเด็นเป้าหมายประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ๒) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ในประเด็นเป้าหมาย คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับ

วิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ และสังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต และ ๓) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ในประเด็นเป้าหมาย สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ และกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมเพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ

หมุดหมายที่ ๑๒ มุ่งตอบสนองเป้าหมายหลักของแผน ๒ เป้าหมาย ได้แก่ ๑) การพัฒนาคนสำหรับยุคใหม่ โดยการพัฒนาคนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ การพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงสอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิต เป้าหมาย สามารถสร้างงานอนาคต และสร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะที่มีความสามารถในการสร้างและใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ๒) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม ด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งการพัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต และพัฒนาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้สำหรับผู้ที่ไม่สามารถเรียนในระบบการศึกษาปกติ โดยมีเป้าหมายระดับหมุดหมายและตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ ดัชนีพัฒนาการเด็กสมวัยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๘๘ ณ สิ้นสุดแผน ฯ

ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ ร้อยละของนักเรียนที่มีสมรรถนะไม่ถึงระดับพื้นฐานของทั้ง ๓ วิชา ในแต่ละกลุ่มโรงเรียน ลดลงร้อยละ ๘ เมื่อสิ้นสุดแผน ฯ

ตัวชี้วัดที่ ๑.๓ ทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ เมื่อสิ้นสุดแผน ฯ

เป้าหมายที่ ๒ กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมายและสามารถสร้างงานอนาคต

ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ ดัชนีความสามารถในการแข่งขันของสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum : WEF) ๖ ด้านทักษะ คะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐ เมื่อสิ้นสุดแผน ฯ

เป้าหมายที่ ๓ ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ กลุ่มประชากรอายุ ๑๕ - ๒๔ ปี ที่ไม่ได้เรียน ไม่ได้ทำงาน หรือไม่ได้ฝึกอบรม ไม่เกินร้อยละ ๕ เมื่อสิ้นแผน ฯ

กลยุทธ์การพัฒนา (เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

กลยุทธ์ที่ ๑ คนไทยทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ พัฒนาเด็กช่วงตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัยให้มีพัฒนาการรอบด้าน มีอุปนิสัยที่ดี โดย ๑) การเตรียมความพร้อมพ่อแม่ผู้ปกครองและสร้างกลไกประสานความร่วมมือ เพื่อดูแลหญิงตั้งครรภ์ให้ได้รับบริการที่มีคุณภาพ และดูแลเด็กให้มีพัฒนาการสมวัย ตั้งแต่อยู่ในครรภ์- ๖ ปี ๒) การพัฒนาครูและผู้ดูแลเด็กปฐมวัยให้มีความรู้และทักษะการดูแลที่เพียงพอ มีจิตวิทยาการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย สามารถทำงานร่วมกับพ่อแม่ผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการสมวัย ตามหลักการพัฒนาสมองและกระบวนการเรียนรู้แก่เด็ก ควบคู่กับการพัฒนาการ ด้านร่างกาย สาธารณสุข และโภชนาการเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีอย่างรอบด้านก่อนเข้าสู่วัยเรียน ๓) การยกระดับสถานพัฒนาเด็ก

ปฐมวัยให้ได้มาตรฐาน และจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอสำหรับการดำเนินงาน เพื่อให้เป็นกลไกการพัฒนาเด็กปฐมวัยรายพื้นที่ที่มีคุณภาพ ๔) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการดูแลปกป้องเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่ดีรอบด้าน สติปัญญาสมวัย โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน รวมถึงพัฒนาระบบสารสนเทศเด็กรายบุคคลเพื่อการส่งต่อไปยังสถานศึกษาและการพัฒนาที่ต่อเนื่อง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ พัฒนาผู้อยู่ในช่วงวัยการศึกษาระดับพื้นฐานให้มีความตระหนักรู้ในตนเอง มีทักษะดิจิทัลและมีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ การดำรงชีวิตและการทำงาน โดย ๑) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แนวใหม่ และขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ สามารถรวมพลังทำงานเป็นทีม มีการคิดขั้นสูงด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติโดยนำร่องกับสถานศึกษาที่มีความพร้อม และมีมหาวิทยาลัยในพื้นที่สนับสนุนความรู้และความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ๒) การยกระดับการอาชีวศึกษา โดยการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ร่วมกับกลุ่มอาชีพ ผู้ประกอบการ และสถาบันอุดมศึกษาสายปฏิบัติการ เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามความต้องการของตลาดงาน มีงานทำและมีรายได้ตามสมรรถนะ และเป็นผู้ประกอบการใหม่ได้ ๓) การยกระดับการผลิตและพัฒนาครูทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ โดยการวางแผนจำนวนความต้องการครูในแต่ละสาขา พัฒนาหลักสูตรการผลิตครูที่มีการเตรียมความพร้อมด้านวิชาการและด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ พัฒนาระบบการคัดกรองที่สะท้อนสมรรถนะวิชาชีพครู ปรับบทบาทของครูจาก “ผู้สอน” เป็น “โค้ช” ที่อำนวยการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และมุ่งสู่การยกระดับครูสู่วิชาชีพชั้นสูง ๔) การปรับปรุงระบบวัดและประเมินผู้เรียนให้มีความหลากหลายตามสภาพจริง ตลอดจนมีการประเมินการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคลที่เชื่อมโยงสู่การทำงานในอนาคต ๕) การพัฒนาระบบสนับสนุนการเรียนรู้ โดย ๑) การแก้ไขภาวะการถดถอยของความรู้ในวัยเรียน โดยสถานศึกษาพัฒนาแนวปฏิบัติและระบบสนับสนุนที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน และการเรียนรู้ที่บ้านในสถานการณ์ฉุกเฉิน ๒) การพัฒนาระบบแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ โดยพัฒนาครูและผู้ประกอบอาชีพแนะแนวให้สามารถร่วมวางแผนเส้นทางการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนได้ตามความสนใจ ความถนัด ๓) พัฒนาสถานศึกษาและสร้างสังคมที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างปลอดภัยทั้งในสังคมจริง และสังคมเสมือน โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียน ถึงแนวทางการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข บนหลักของการเคารพความหลากหลายทั้งทางความคิด มุมมองของคนระหว่างรุ่นและอัตลักษณ์ส่วนบุคคล เพื่อการวางอนาคตในการพัฒนาประเทศร่วมกัน การส่งเสริมการเรียนรู้วิชาชีวิตในโรงเรียน ให้หลีกเลี่ยงยาเสพติด การพนัน และมีแนวปฏิบัติในการคุ้มครองสวัสดิภาพของผู้เรียน โดยเฉพาะจากการถูกกระทำโดยวิธีรุนแรงทั้งทางกาย วาจา และการกลั่นแกล้งในรูปแบบต่าง ๆ ๔) การปรับปรุงระบบการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ และอยู่บนหลักความเสมอภาคและเป็นธรรม รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและดิจิทัลให้มีความครอบคลุมในทุกพื้นที่ ๕) การกระจายอำนาจ ไปสู่สถานศึกษาและเพิ่มบทบาทของภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในการสนับสนุนการจัดการศึกษา โดยปรับปรุง กฎหมาย ระเบียบ ที่เอื้อให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารด้านการจัดการศึกษา ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และด้านบุคลากร รวมทั้งขับเคลื่อนการสร้างนวัตกรรม

ทางการศึกษาตามบริบทของโรงเรียนและพื้นที่ ตลอดจนส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาสังคมในการจัดการเรียนรู้ และการร่วมลงทุนเพื่อการศึกษา ๖) การส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษ โดยพัฒนาระบบเสาะหาและกลไกการการบริหารจัดการและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษตามแนวคิดพหุปัญญาอย่างเป็นระบบ อาทิ การสนับสนุนทุนการศึกษาต่อ ฝึกประสบการณ์ทำงานวิจัยในองค์กรชั้นนำ ตลอดจนส่งเสริมการทำงานที่ใช้ความสามารถพิเศษอย่างเต็มศักยภาพ ๗) ผู้มีความต้องการพิเศษได้รับโอกาสและเข้าถึงการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยสถานศึกษาจัดการศึกษาที่หลากหลายและเหมาะสมเฉพาะกลุ่มให้เป็นทางเลือกแก่ผู้เรียนเพื่อยุติการออกกลางคัน และพัฒนากลไกสนับสนุนรวมถึงการปรับกฎระเบียบให้เอื้อต่อภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และองค์การที่ไม่แสวงหากำไรในการดูแลกลุ่มผู้มีความต้องการพิเศษ อาทิ การวางแนวทางให้เอกชนสามารถจัดตั้งสถานฝึกอบรม หรือมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาผู้ต้องคำพิพากษา ๖) การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง รวมถึงการรักษาขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยมไทยให้สอดคล้อง เหมาะสมกับบริบทในปัจจุบัน เพื่อให้เป็นพื้นฐานของสังคมไทย และเป็น “ซอฟต์พาวเวอร์” ในการสื่อสารภาพลักษณ์ของประเทศไทยและนำเสนอความเป็นไทยสู่สากล

กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ พัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิต เป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต โดย ๑) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนบูรณาการและเชื่อมโยงความร่วมมือด้านการศึกษาฝึกอบรม และร่วมจัดการระบบการเรียนรู้ที่เป็นระบบเปิด และเข้าถึงง่าย รวมทั้งพัฒนาและยกระดับระบบรองรับ และสภาพแวดล้อมที่สามารถดึงดูดและเก็บรักษาบุคลากรที่มีศักยภาพสูงตามโลกสมัยใหม่ที่ครอบคลุมทั้งความสามารถในงาน ทักษะในการใช้ชีวิต สมรรถนะดิจิทัลเพื่อการประกอบอาชีพ การดำเนินชีวิตประจำวัน และการใช้สิทธิในการเข้าถึงบริการพื้นฐานภาครัฐและสินค้าบริการได้อย่างเท่าทัน การแก้ปัญหา การมีแนวคิดของผู้ประกอบการ รวมถึงความสามารถในการบริหารตัวเอง และการบริหารคนเพื่อนำทักษะของสมาชิกทีมที่หลากหลายมาประสานพลังรวมกัน การปฏิบัติงานได้อย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งกำหนดมาตรการจูงใจ และกลไกการสนับสนุนการฝึกอบรมและร่วมจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และบุคลากรชั้นสูงเพื่อการพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ

กลยุทธ์ที่ ๓ การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ พัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดย ๑) ส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ สร้างและพัฒนาเมืองเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และพื้นที่สร้างสรรค์ที่หลากหลาย ทั้งพื้นที่กายภาพ และพื้นที่เสมือนจริง โดยกำหนดมาตรการจูงใจที่เหมาะสมเพื่อให้สถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคเอกชนโดยเฉพาะผู้ประกอบการสตาร์ทอัพ สร้างพัฒนาแหล่งเรียนรู้และพื้นที่สร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ มีสาระที่ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนทุกกลุ่ม ครอบคลุมทุกพื้นที่ เข้าถึงได้ง่ายทั้งพื้นที่กายภาพ และพื้นที่เสมือนจริง เพื่อสร้างโอกาสในการเรียนรู้และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและแสดงศักยภาพอย่างสร้างสรรค์ อันเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างค่านิยมและพฤติกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ๒) สร้างสื่อการเรียนรู้ที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง โดยการสร้างสื่อที่ใช้ภาษาถิ่นเพื่อให้ประชาชนที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยกลางเป็นภาษาหลักเข้าถึงได้ สื่อทางเลือกสำหรับผู้พิการทางสายตาและผู้พิการ

ทางการได้ยิน รวมถึงสนับสนุนกลุ่มประชากรที่มีข้อจำกัดทางเศรษฐกิจให้เข้าถึงสื่อในราคาที่เข้าถึงได้ ๓) การพัฒนาระบบธนาคารหน่วยกิตของประเทศให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ที่สามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ในทุกระดับและประเภททั้งในระบบสายสามัญ สายอาชีพ การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย ตั้งแต่มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา และนอกระบบ เพื่อสร้างความคล่องตัว และเปิดทางเลือกในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนทุกระดับ ๔) กำหนดมาตรการจูงใจ ให้ประชาชนพัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยจัดให้มีแหล่งเงินทุนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต อาทิ การพัฒนาเครดิตการฝึกอบรมสำหรับคนทุกกลุ่ม การจัดสรรสิทธิพิเศษในการเข้ารับบริการฝึกอบรม การเข้าชมแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ส่งเสริมให้เอกชนที่ผลิตนวัตกรรมทางการศึกษา จัดทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร โดยกำหนดเงื่อนไขการให้ใช้ผลิตภัณฑ์โดยไม่มีค่าใช้จ่าย

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ พัฒนาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้สำหรับผู้ที่ไม่สามารถเรียนในระบบการศึกษาปกติ โดยจัดทำข้อมูลและส่งเสริมการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นและหลากหลายของกลุ่มเป้าหมายเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางเส้นทางการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายในอนาคตของตนเองและสามารถเทียบโอนประสบการณ์ได้ ทั้งนี้ ให้มีการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในทุกระดับให้มีความเข้าใจและมีสมรรถนะในการพัฒนาผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษที่มีความต้องการที่ซับซ้อน

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

เป็นแผนระดับที่ ๒ อีกแผนหนึ่ง รองรับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง จัดทำเพื่อเป็นกรอบทิศทางในการป้องกัน แจ้งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคาม เพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ ซึ่งมิได้จำกัดเฉพาะความมั่นคงของรัฐ แต่รวมถึงความมั่นคงของมนุษย์และการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งทวิภาคีและพหุภาคี ซึ่งนโยบายและแผนแห่งชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ เสนอโดยสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และได้กำหนดให้มีหมวดประเด็น ๒ หมวดประเด็น คือ หมวดประเด็นความมั่นคง ซึ่งประกอบด้วย ๑๓ นโยบายและแผนความมั่นคง ได้แก่ ๑) การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ๒) การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติและการพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ ๓) การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติพื้นที่ชายแดน ๔) การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ๕) การป้องกันและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ๖) การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองและผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ ๗) การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ๘) การป้องกัน ปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด ๙) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ๑๐) การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ ๑๑) การป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย ๑๒) การสร้างดุลยภาพระหว่างประเทศ ๑๓) การบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขและโรคติดต่ออุบัติใหม่ และหมวดประเด็นศักยภาพความมั่นคงประกอบด้วย ๔ นโยบายและแผนความมั่นคง ได้แก่ ๑๔) การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ ๑๕) การพัฒนาระบบข่าวกรองแห่งชาติ ๑๖) การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง ๑๗) การเสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙

เป็นแผนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาระยะยาว โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาประเทศ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้นำไปเป็นกรอบและแนวทางการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับพลเมืองทุกช่วงวัยตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต ภายใต้บริบทเศรษฐกิจและสังคม ของประเทศและของโลกที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งความเป็นพลวัต เพื่อให้ประเทศไทยสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งภายใต้กรอบแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ได้กำหนดสาระสำคัญสำหรับบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษาใน ๕ ประการ ได้แก่ การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (Access) ความเท่าเทียมทางการศึกษา (Equity) คุณภาพการศึกษา (Quality) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และตอบโจทย์บริบทเปลี่ยนแปลง (Relevancy) ในระยะ ๒๐ ปีข้างหน้า และมียุทธศาสตร์ ๖ ประการ คือ ๑) การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคม และประเทศชาติ ๒) การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ๓) การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคม แห่งการเรียนรู้ ๔) การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา ๕) การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๖) การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้กำหนดประเด็นการพัฒนาไว้ ๒๓ ประเด็น มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยเฉพาะ คือ ประเด็นที่ ๑๑ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต และประเด็นที่ ๑๒ การพัฒนาการเรียนรู้

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๗๓)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เป็นวาระการพัฒนาภายหลังปี ๒๐๑๕ ระยะ ๑๕ ปี (ค.ศ. ๒๐๑๖ - ๒๐๓๐) ที่ผู้นำประเทศสมาชิกสหประชาชาติ จำนวน ๑๙๓ ประเทศ ได้ร่วมกันลงนามรับรองพันธะสัญญาทางการเมืองระดับผู้นำในเอกสาร “Transforming Our World : The ๒๐๓๐ Agenda for Sustainable Development” เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก ๑๕ ปีข้างหน้า เพื่อยืนยันเจตนารมณ์ร่วมกันที่จะผลักดันและขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาที่โลกเผชิญอยู่ เช่น ความยากจน ความไม่เท่าเทียม สภาวะโลกร้อน และสันติสุข คาดว่าจะทำสำเร็จได้ภายในปี ๒๐๓๐ (พ.ศ. ๒๕๗๓) โดยมีเป้าหมายหลัก ๑๗ ข้อ ครอบคลุม ๓ เสาหลักด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนคือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเป็นการสานต่อภารกิจที่ยังไม่บรรลุผลสำเร็จภายใต้เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals : MDGs) (ค.ศ. ๒๐๐๐ - ๒๐๑๕)

การดำเนินการของประเทศไทยนั้น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ร่วมกับส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ ในรูปแบบคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน โดยมีปลัดกระทรวง ผู้แทนส่วนราชการ และหน่วยงานต่าง ๆ เป็นกรรมการ และมีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ๓ คณะภายใต้ กพย. ได้แก่ ๑) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ๒) คณะอนุกรรมการส่งเสริมความเข้าใจและประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ ๓) คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน และมีการแต่งตั้งคณะทำงานต่าง ๆ ภายใต้คณะอนุกรรมการ ทั้ง ๓ คณะ ทั้งนี้ กพย. ได้มอบหมายให้กระทรวงต่าง ๆ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในแต่ละเป้าหมาย ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก **เป้าหมายที่ ๔ สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต** โดยภายใต้เป้าหมายหลักนี้มีเป้าหมายย่อยจำนวน ๑๐ เป้าหมาย และกระทรวงศึกษาธิการได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบเป้าหมายย่อยจำนวน ๘ เป้าหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

เป้าหมายย่อยที่ ๔.๑ สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพ เท่าเทียม และไม่มีค่าใช้จ่าย นำไปสู่ผลลัพธ์ทางการเรียนที่มีประสิทธิผล ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

เป้าหมายย่อยที่ ๔.๒ สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนเข้าถึงการพัฒนา การดูแล และการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ เพื่อให้เด็กเหล่านั้นมีความพร้อมสำหรับการศึกษาระดับประถมศึกษา ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

เป้าหมายย่อยที่ ๔.๔ เพิ่มจำนวนเยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีทักษะที่เกี่ยวข้องจำเป็น รวมถึงทักษะทางด้านเทคนิคและอาชีพสำหรับการจ้างงาน การมีงานที่มีคุณค่า และการเป็นผู้ประกอบการ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

เป้าหมายย่อยที่ ๔.๕ ขจัดความเหลื่อมล้ำทางเพศด้านการศึกษา และสร้างหลักประกันว่ากลุ่มที่เปราะบางซึ่งรวมถึงผู้พิการ ชนพื้นเมือง และเด็ก เข้าถึงการศึกษาและการฝึกอาชีพทุกระดับอย่างเท่าเทียม ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

เป้าหมายย่อยที่ ๔.๖ สร้างหลักประกันว่าเยาวชนทุกคนและผู้ใหญ่ทั้งชายและหญิงในสัดส่วนสูง สามารถอ่านออกเขียนได้และคำนวณได้ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

เป้าหมายย่อยที่ ๔.๗ สร้างหลักประกันว่าผู้เรียนทุกคนได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมไปถึง การศึกษาสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนและการมีวิถีชีวิตที่ยั่งยืน สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาคระหว่างเพศ การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความสงบสุขและการไม่ใช้ความรุนแรง การเป็นพลเมืองของโลก และความชื่นชมในความหลากหลายทางวัฒนธรรม และการที่วัฒนธรรมมีส่วนช่วยให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

เป้าประสงค์ที่ ๔.A สร้างและยกระดับสถานศึกษา ตลอดจนเครื่องมือและอุปกรณ์การศึกษาที่อ่อนไหวต่อเด็ก ผู้พิการ และเพศภาวะ และจัดให้มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ปลอดภัย ปราศจากความรุนแรง ครอบคลุมและมีประสิทธิผลสำหรับทุกคน

เป้าประสงค์ที่ ๔.C เพิ่มจำนวนครูที่มีคุณวุฒิ รวมถึงการดำเนินการผ่านทางความร่วมมือระหว่างประเทศในการฝึกอบรมครูในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด และรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศนโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ใน ๗ เรื่อง ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ๑) การจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย โดยเร่งสร้างความปลอดภัยให้สถานศึกษา ป้องกันสถานศึกษาจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่ และอื่น ๆ เร่งปลูกฝังทัศนคติ พฤติกรรม และองค์ความรู้บูรณาการในกระบวนการจัดการเรียนรู้ เสริมสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม เร่งพัฒนาบทบาทและภารกิจของหน่วยงานด้านความปลอดภัย ให้คล่องตัวและมีประสิทธิภาพ ๒) การยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษานำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปสู่การปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ จัดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง พัฒนาและบูรณาการกระบวนการจัดการเรียนรู้และวัดประเมินผลฐานสมรรถนะ พัฒนาทักษะดิจิทัลและภาษาคอมพิวเตอร์ พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง และศีลธรรม จัดการเรียนรู้ตามความสนใจรายบุคคลของผู้เรียน ผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์มที่หลากหลาย ส่งเสริมการให้ความรู้และทักษะด้านการเงินและการออมให้กับผู้เรียน ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาให้มีการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ๓) การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาทุกช่วงวัย โดยพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล ส่งเสริมสนับสนุนเด็กปฐมวัยที่มีอายุตั้งแต่ ๓ ปีขึ้นไปทุกคน เข้าสู่ระบบการศึกษาเพื่อรับการพัฒนาอย่างรอบด้านมีคุณภาพ พัฒนาข้อมูลและทางเลือกที่หลากหลายให้กับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ และกลุ่มเปราะบางรวมทั้งกลุ่ม NEETs ในการเข้าถึงการศึกษา การเรียนรู้ และการฝึกอาชีพอย่างเท่าเทียม ๔) การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยพัฒนาสมรรถนะอาชีพที่สอดคล้องกับความถนัดความสนใจ โดยการ Re-skill Up-skill และ New skill ๕) การส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครู บุคลากรทางการศึกษา และบุคลากรสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการ พัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลตามกรอบระดับสมรรถนะดิจิทัล สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาครูให้มีความพร้อมด้านวิชาการและทักษะการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ รวมทั้งให้เป็นผู้วางแผนเส้นทางการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนได้ตามความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล พัฒนาขีดความสามารถของข้าราชการพลเรือนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องและเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต ๖) การพัฒนาระบบราชการและการบริการภาครัฐยุคดิจิทัล โดยขับเคลื่อนการพัฒนาระบบราชการ ๔.๐ ด้วยนวัตกรรม และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นกลไกหลัก

ในการดำเนินงาน การเชื่อมโยงและการแบ่งปันข้อมูล การส่งเสริมความร่วมมือบูรณาการกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก ปรับปรุงประสิทธิภาพของเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศให้สามารถใช้งานเครือข่ายสื่อสารข้อมูลเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับระบบราชการ ๔.๐ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ในทุกเวลา ทุกสถานที่ ทุกอุปกรณ์ และทุกช่องทาง ปรับปรุงระบบการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา โดยยึดหลักความจำเป็นและใช้พื้นที่เป็นฐาน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในระบบการคัดเลือกข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในตำแหน่งและสายงานต่าง ๆ ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของส่วนราชการให้เป็นไปตามกลไกการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ และ ๗) การขับเคลื่อนกฎหมายการศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยเร่งรัดการดำเนินการจัดทำกฎหมายลำดับรองและแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อรองรับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติควบคู่กับการสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง

นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตระหนักถึงนโยบายด้านการศึกษา ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมายอย่างยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในทุกด้าน ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินการเกิดผลสัมฤทธิ์และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ และแผนอื่นๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็น ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านความปลอดภัย ด้านโอกาส ด้านคุณภาพ และด้านประสิทธิภาพ และกำหนดจุดเน้นใน ๙ เรื่อง ดังนี้

นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๑. ด้านความปลอดภัย

๑.๑ พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นพื้นที่ปลอดภัยของผู้เรียนทุกคน พร้อมเสริมสร้างระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยอย่างเข้มข้น ให้กับผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา จากโรคภัยต่าง ๆ ภัยพิบัติ และภัยคุกคามทุกรูปแบบ

๑.๒ ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดีและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๑.๓ สร้างภูมิคุ้มกัน การรู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยี ในการดำเนินชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) และชีวิตวิถีปกติต่อไป (Next Normal)

๒. ด้านโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

๒.๑ ส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กปฐมวัยที่มีอายุ ๓-๖ ปีทุกคน เข้าสู่ระบบการศึกษา สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการดูแลปกป้อง เพื่อให้มีพัฒนาการครบทุกด้านโดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ จัดการศึกษาให้ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เข้าถึงโอกาส ความเสมอภาค และได้รับการพัฒนาให้มีสมรรถนะสำหรับการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพในอนาคตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ

๒.๓ จัดการศึกษาให้ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เข้าถึงโอกาส ความเสมอภาค และได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

๒.๔ ส่งเสริมเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาส ให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและจัดหาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้ การฝึกอาชีพ เพื่อให้ทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถพึ่งตนเองได้

๒.๕ พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นรายบุคคล เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการบริหารจัดการศึกษา โดยเฉพาะการดูแลและป้องกันไม่ให้นักเรียนออกจากระบบการศึกษา และช่วยเหลือเด็กตกหล่น เด็กออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบ

๓. ด้านคุณภาพ

๓.๑ ส่งเสริม สนับสนุน สถานศึกษาที่มีความพร้อม ให้นำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้นสมรรถนะไปใช้ตามศักยภาพของสถานศึกษา ให้สามารถออกแบบหลักสูตรที่เหมาะสมกับความต้องการและบริบท

๓.๒ พัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะที่เหมาะสมตามช่วงวัย สามารถจัดการตนเอง มีการคิดขั้นสูง มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถจัดระบบและกระบวนการทำงานของตนเองและร่วมกับผู้อื่น โดยใช้การรวมพลังทำงานเป็นทีม เป็นพลเมืองที่ดี มีศีลธรรม และอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน รวมทั้งมีความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๓.๓ จัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ นำไปสู่การมีอาชีพ มีงานทำ และส่งเสริมความเป็นเลิศของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

๓.๔ ส่งเสริม และพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลคุณภาพผู้เรียน ให้ควบคู่การเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้และสมรรถนะของผู้เรียนเป็นรายบุคคล รวมทั้งส่งเสริมการนำระบบธนาคารหน่วยกิตมาใช้ในการเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้เรียนในสถานศึกษา

๓.๕ พัฒนา ส่งเสริม ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งบุคลากรสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิชาชีพ

๔. ด้านประสิทธิภาพ

๔.๑ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา โดยการกระจายอำนาจและใช้พื้นที่เป็นฐานที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักธรรมาภิบาล

๔.๒ นำเทคโนโลยีดิจิทัลและการจัดการฐานข้อมูล มาใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการเรียนรู้ของผู้เรียน

๔.๓ ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ ใช้พื้นที่เป็นฐาน ใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อนบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรร่วมกัน และแสวงหาการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ เพื่อให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

๔.๔ ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพในโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะ โรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ และโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

๔.๕ เพิ่มประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และปรับกระบวนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สอดรับกับชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) และชีวิตวิถีปกติต่อไป (Next Normal)

จุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

จุดเน้นที่ ๑ เร่งแก้ปัญหากลุ่มผู้เรียนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา ฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss Recovery) ให้กับผู้เรียนทุกระดับ รวมทั้งลดความเครียดและสุขภาพจิตของผู้เรียน

จุดเน้นที่ ๒ เสริมสร้างระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยนักเรียนด้วยระบบมาตรฐานความปลอดภัยกระทรวงศึกษาธิการ (MOE Safety Platform)

จุดเน้นที่ ๓ ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยที่มีอายุ ๓ - ๖ ปี และผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา และป้องกันการหลุดออกจากระบบ รวมทั้งช่วยเหลือเด็กตกหล่น เด็กออกกลางคัน และเด็กพิการ ที่ค้นพบจากการปักหมุดบ้านเด็กพิการ ให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

จุดเน้นที่ ๔ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นสมรรถนะ และการจัดทำกรอบหลักสูตร รวมทั้งจัดกระบวนการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ให้เหมาะสมตามวัยของผู้เรียน

จุดเน้นที่ ๕ จัดการอบรมครูโดยใช้พื้นที่เป็นฐานควบคู่กับการให้ความรู้ด้านการวางแผนและการสร้างวินัยด้านการเงินและการออม เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินครู

จุดเน้นที่ ๖ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ (Active Learning) มีการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (Assessment for learning) เพื่อให้เกิดสมรรถนะกับผู้เรียนทุกระดับ

จุดเน้นที่ ๗ ยกระดับคุณภาพของนักเรียนประจำพักนอน สำหรับโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่สูงห่างไกลและถิ่นทุรกันดาร

จุดเน้นที่ ๘ มุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ทุกระดับ

จุดเน้นที่ ๙ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา โดยการกระจายอำนาจและใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อสร้างความเข้มแข็ง โดยการจัดสรรกรอบวงเงินงบประมาณ (Block Grant) ตามหลักธรรมาภิบาลให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

ผังความเชื่อมโยงของแผนสำคัญต่าง ๆ กับแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

ยุทธศาสตร์ชาติ	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ความมั่นคง	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความสามารถ ในการแข่งขัน	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์	ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสร้างการเติบโต บนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการสร้างโอกาสและ ความเสมอภาคทางสังคม	ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๑. ความมั่นคง	๑๑. การพัฒนาศักยภาพคน ตลอดช่วงชีวิต	๑๒. การพัฒนาการเรียนรู้		๑๗. ความเสมอภาคและหลักประกัน ทางสังคม	๒๑. การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ
แผนแม่บทย่อย	การป้องกันและแก้ไข ปัญหาที่มีผลกระทบ ต่อความมั่นคง	• การพัฒนาเด็กตั้งแต่ ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย • การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น	• การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ ๒๑ • การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย		การคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐาน และหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคมและสุขภาพ	การป้องกันการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓	หมุดหมายที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต				หมุดหมายที่ ๙ ความยากจนข้ามรุ่นลดลง และความคุ้มครองทางสังคม เหมาะสมเพียงพอ	หมุดหมายที่ ๑๓ ภาครัฐทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน
แผนการศึกษาแห่งชาติ	๑. การจัดการศึกษา เพื่อความมั่นคงของสังคม และประเทศชาติ	๒. การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถ ในการแข่งขันของประเทศ	๓. การพัฒนาศักยภาพคน ทุกช่วงวัย และการสร้าง สังคมแห่งการเรียนรู้	๕. การจัดการศึกษา เพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	๔. การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความ เท่าเทียมทางการศึกษา	๖. การพัฒนาประสิทธิภาพ ของระบบบริหารจัดการศึกษา
เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	เป้าหมายที่ ๔ สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต					
แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการจัดการศึกษา ให้ผู้เรียนมีความปลอดภัย จากภัยทุกรูปแบบ	กลยุทธ์ที่ ๓ ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑			กลยุทธ์ที่ ๒ เพิ่มโอกาสและความเสมอภาค ทางการศึกษาให้กับประชากร วัยเรียนทุกคน	กลยุทธ์ที่ ๔ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร จัดการศึกษา

คำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ที่ ๕๘๑/๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

.....

ด้วยประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๕ (๑) กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ และโรงเรียนในสังกัด สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) นโยบายและแผนสำคัญทุกระดับ จึงแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ดังนี้

๑. ที่ปรึกษา ประกอบด้วย

๑.๑	นายอดุลย์ ภูปลื้ม	ผอ.สพม.พิษณุโลก อุตรดิตถ์
๑.๒	นางสาวจิรวรรณ สุรเสียง	รอง ผอ.สพม.พิษณุโลก อุตรดิตถ์
๑.๓	นายสิงห์เพชร สุทธิ	รอง ผอ.สพม.พิษณุโลก อุตรดิตถ์
๑.๔	ว่าที่ร้อยตรี สมจิตร รอดเรือง	รอง ผอ.สพม.พิษณุโลก อุตรดิตถ์

๒. คณะทำงาน

๒.๑	นางสาวจิรวรรณ สุรเสียง	รอง ผอ.สพม.พิษณุโลก อุตรดิตถ์	ประธานคณะทำงาน
๒.๒	ประธานสหวิทยาเขตพุทธชินราช	จังหวัดพิษณุโลก	คณะทำงาน
๒.๓	ประธานสหวิทยาเขตนเรศวร	จังหวัดพิษณุโลก	คณะทำงาน
๒.๔	ประธานสหวิทยาเขตเอกาทศรถ	จังหวัดพิษณุโลก	คณะทำงาน
๒.๕	ประธานสหวิทยาเขตสุพรรณกัลยา	จังหวัดพิษณุโลก	คณะทำงาน
๒.๖	ประธานสหวิทยาเขตวังจันทน์	จังหวัดพิษณุโลก	คณะทำงาน
๒.๗	ประธานสหวิทยาเขตบางกลางท่าว	จังหวัดพิษณุโลก	คณะทำงาน
๒.๘	ประธานสหวิทยาเขตหลวงพ่อเพ็ชร	จังหวัดอุตรดิตถ์	คณะทำงาน
๒.๙	ประธานสหวิทยาเขตพระยาพิชัยดาบหัก	จังหวัดอุตรดิตถ์	คณะทำงาน
๒.๑๐	ประธานสหวิทยาเขตพระแท่นศิลาอาสน์	จังหวัดอุตรดิตถ์	คณะทำงาน

/ ๒.๑๑ นางสาว...

๒.๑๑	นางสาวอัฉราภรณ์ เสวันนา	ผอ.ร.ร.ตรอนตรีสินธุ์	คณะทำงาน
๒.๑๒	นายชยพล เอ็บมูล	ผอ.ร.ร.เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า อุตรดิตถ์	คณะทำงาน
๒.๑๓	นายวิทยา ชนะภัย	ผอ.ร.ร.ชุมแสงสงคราม “อุดรคณารักษ์อุปถัมภ์”	คณะทำงาน
๒.๑๔	นางสาววิไล อ่อนตานา	ผอ.ร.ร.สฤษดิ์เสนาพิทยาคม	คณะทำงาน
๒.๑๕	นางสาวกัญญาวีร์ ชายเรียน	รอง ผอ.ร.ร.พิษณุโลกพิทยาคม	คณะทำงาน
๒.๑๖	นางสาวอุษณีย์ เสือจันทร์	รอง ผอ.ร.ร.พรหมพิรามวิทยา	คณะทำงาน
๒.๑๗	นางสาวอโนทัย สุดวังยาง	รอง ผอ.ร.ร.ประชาสงเคราะห์วิทยา	คณะทำงาน
๒.๑๘	นายธนพงษ์ เกษศรี	รอง ผอ.ร.ร.อุตรดิตถ์	คณะทำงาน
๒.๑๙	นางสาววัฒนา กันทาเวศย์	รอง ผอ.ร.ร.อุตรดิตถ์ดรุณี	คณะทำงาน
๒.๒๐	นางสาวดวงฤทัย แก้วพวง	รอง ผอ.ร.ร.พิชัย	คณะทำงาน
๒.๒๑	นายคณิน อุดมความสุข	ผอ.กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลฯ	คณะทำงาน
๒.๒๒	นางสุวณี น้อยผา	ผอ.หน่วยตรวจสอบภายใน	คณะทำงาน
๒.๒๓	นางเตือนใจ พรมมี	ผอ.กลุ่มบริหารงานบุคคล	คณะทำงาน
๒.๒๔	นางสาวสุทธิลักษณ์ ภูริชัยพัฒน์	ผอ.กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลฯ	คณะทำงาน
๒.๒๕	นางนิภาดา สุขสบาย	ผอ.กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์	คณะทำงาน
๒.๒๖	นางธันย์รดา พันธ์พุทธรัตน์	ปฏิบัติหน้าที่ ผอ.กลุ่มอำนวยการ	คณะทำงาน
๒.๒๗	ส.ต.ท. ธีระ ลิ้มสุวรรณ	ปฏิบัติหน้าที่ ผอ.กลุ่มกฎหมายและคดี	คณะทำงาน
๒.๒๘	นางกัณฤทัย ศรีวิชา	ปฏิบัติหน้าที่ ผอ.กลุ่มพัฒนาครูฯ	คณะทำงาน
๒.๒๙	นางสาวภัทรโรบล จันทร์ดำ	ปฏิบัติหน้าที่ ผอ.กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา	คณะทำงาน
๒.๓๐	นางวราภรณ์ สนสกล	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ	คณะทำงาน
๒.๓๑	นางสาวดารารัตน์ เทพมาศ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ	คณะทำงาน
๒.๓๒	นางมาราศรี มีโชค	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ	คณะทำงาน
๒.๓๓	นางสาววิชุดา แดนเมือง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ	คณะทำงาน
๒.๓๔	นางเปรมฤดี เกลาพิมาย	ผอ.กลุ่มนโยบายและแผน	คณะทำงานและเลขานุการ
๒.๓๕	นางสาวสินีนาถ เส็งหนองแบน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขาฯ
๒.๓๖	นางสัญชวัล ผูกพานิช	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขาฯ
๒.๓๗	นางสาวจำนงจิต วิทยานันท์	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขาฯ

มีหน้าที่

๑) ยกร่างแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาและด้านที่เกี่ยวข้อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ นโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายและแผนสำคัญที่เกี่ยวข้องทุกระดับ

/ ๒) จัดประชุม....

๒) จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นร่างแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓) ปรับร่างตามข้อเสนอแนะ และจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนในสังกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบทและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาอย่างแท้จริง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายอดุลย์ ภูปลื้ม)
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

๑. นายอดุลย์ ภูปลื้ม ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
๒. นางสาวจิรวรรณ สุรเสียง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
๓. นายสิงห์เพชร สุทธิ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
๔. ว่าที่ร้อยตรี สมจิตร รอดเรือง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

รวบรวมข้อมูล/จัดพิมพ์/รูปเล่ม

๑. นางสาวจิรวรรณ สุรเสียง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
๒. นางเปรมฤดี เกลาพิมาย ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
๓. นางสาวสินีนาถ เส็งหนองแบน นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
๔. นางสัญชวัล ผูกพานิช นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
๕. นางสาวจำนงจิต วิทยานันท์ เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
๖. นางนุชลี วีรภาไวทิน นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ถนนเลี่ยงเมืองพิษณุโลก - สุโขทัย ตำบลท่าทอง
อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๕๕๒๖ ๗๒๓๕-๖ ต่อ ๑๓ , ๐๖ ๒๓๑๐ ๙๐๗๕

โทรสาร ๐ ๕๕๒๖ ๗๒๓๔

อีเมล sec.plkutt@gmail.com

www.sec-plkutt.go.th